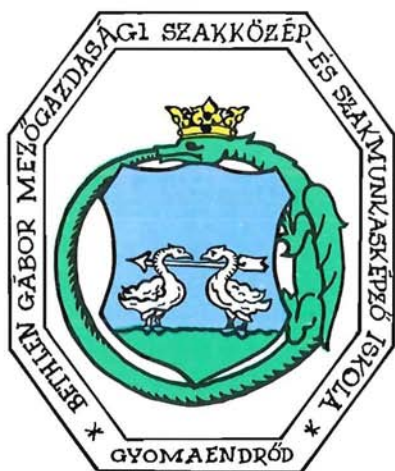

80 ÉVES
A MEZŐGAZDASÁGI
SZAKOKTATÁS
GYOMAENDRŐDÖN

JUBILEUMI ÉVKÖNYV 2002.

80 ÉVES
A MEZŐGAZDASÁGI SZAKOKTATÁS
GYOMAENDRÓDÓN

1922–2002

Összeállította:

*Gubucz József
Kovács Károly*

Közreműködtek:

*Dr. Dávid Imre
Hornok Ernő
Kovácsné Lövei Anna
Papp Lajos
Urbán Vince
Vámos László*

*A jubileumi kötet megjelenéséhez ezúton mondunk köszönetet
a Gyomai Kner Nyomda Rt.-nek
és valamennyi közreműködő dolgozójának*

Köszöntő

Tekintélyes évfordulóhoz érkezett Gyomaendrődön a Bethlen Gábor Szakképző Iskola: fennállásának 80. évfordulóját ünnepli. Szép kor egy iskola életében is, különösen, ha olyan időszakot ível át, mint amilyen Magyarország történetének elmúlt nyolcvan esztendeje. Nemzedékek indultak innen életútjukra, és bizony kétséges, hogy háborúk, megszállások, forradalmak, megtorlások sorozatában valóban azt a pályát járhatták-e végig, amire ez a tanintézet felkészítette őket.

A mezőgazdasági és az ipari szakoktatás eredete Gyomaendrődön még régebbre nyúlik vissza. A hajdani gyomai előjáróság 1874-ben kelt jegyzőkönyve erről így tanúskodik: „... legfőbb és legelső szükségletnek tartjuk városunk jövőjének, gyermekeink érdekében az oktatási rendszer javítását, hogy gyermekeink ne csak az olvasás, írás számolás legelső elemeiben nyerjenek oktatást, hanem a gyakorlati élet viszonyában naponként előforduló eseményekben is bírjanak némi alapismerettel.” Ez a program ma is teljes mértékben vállalható, legfeljebb a „némi” szót kell kicserélnünk, mert a XXI. században már sok, vagy annál is több alapismeretre van szükség „a gyakorlati élet viszonyában”.

Tehát a XIX. század utolján alapított iskolákban ringott az itteni agrárszakoktatás bölcsője, majd az iparostanoncok képzése is beindult. Az utókor elismerése illeti az akkori előjáróságot, amiért az alapképzésből kikerült 12–15 éves korosztálynak lehetőséget biztosított szakmai ismeretek szerzésére. Így tudatosabban vehettek részt a paraszti családok közös munkájában, ahol különben gyakorlati tevékenységben nem volt hiány.

A Gyomai Községi Önálló Mezőgazdasági Népiskolát 1922-ben alapították. Erre emlékezünk tehát 2002-ben, a magyar mezőgazdaságból korábban kiszorított családi gazdaságok újjászületésének idején. A régi iskola célkitűzése most is nagyon aktuális: „Célja, feladata: A földműves, vagy mezőgazdasággal kapcsolatban lévő szülők gyermekei részére olyan gazdálkodási ismereteket adjon, melyek birtokában önálló mezőgazdasági munkavégzésre képessé válik a tanuló.”

Az alapítás évétől Gyoma község és a Földművelésügyi Minisztérium közösen viselte a fenntartás terheit, biztosítva a folyamatos fejlődést. Bár 1954-ben az Erzsébet-ligetben már szépen kiépült objektumot elvették, a mezőgazdasági szakképzés továbbra is megmaradt. Tiszteletre méltó az a küzdelem, amit Gyoma vezetői ennek érdekében folytattak. Több intézményben vitték tovább a különböző szintű és formájú képzést az iskoláskorúak és a felnőttek részére.

Megnyugvást hozott, amikor 1966-ban a megszűnő Gyomai Járási Tanács helyén a Békés Megyei Tanács V. B. 348/1. 1966. számú határozatával önálló iskolaépülethez juttatta és önálló iskolaként regisztrálta az ünneplő intézményt. Az új iskola új lehetőségeket és máig tartó, máig ható kihívásokat kapott. Aki jelenlegi életét látja, ismeri a formájában és tartalmában egyre bővülő, sok irányú képzési rendszerét, az meggyőződéssel vallhatja, nem volt hiábavaló az elmúlt nyolcvan esztendő munkája. A XXI. század szakembereinek képzése Gyomaendrődön jó kezekben van.

Budapest, 2002. március

DR. VONZA ANDRÁS

földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter

Gyomaendrőd rövid története

Régészeti adatok bizonyítják, hogy már a La Taine kultúra idején – kb. 70 000 évvel ezelőtt is élt ember a mai Gyoma területén. Ez természetes, hiszen az élet feltétele – a víz adott volt.

A honfoglalást követő időkben e területet is megszállták a magyarok. Több ismert nemesi családnak – köztük névadónknak, Bethlen Gábor erdélyi fejedelem őseinek is volt itt birtoka. Mint tudott, ő az iktári ágból származik. Az iktáriak őse pedig a gyomai Bethlen család volt. A gyomai birtokrész egészen a XV. század végéig maradt tulajdonukban.

A Gyoma név ismeretlen eredetű. Azonos nevű folyót találunk Baskíriában. Hogy ez véletlen egybeesés, vagy valamilyen kapcsolat van-e a két elnevezés közt, nem tudjuk és nem is feladatunk most megmutatni.

A település a szomszédos Endrőddel egyetemben végigszenvedte viharos történelmünk minden pusztítását. 1596-ban a tatárok, 1682-ben a törökök, 1703-ban a rácok támadásának következtében kellett a lakosságnak elmenekülnie. A harmadik újratelepülés 1717-ben – 280 esztendeje kezdődött. Kálvinista és luteránus menekültek népesítették be. A fejlődés lassan indult meg. Több, mint száz esztendő telt el 1830-ig, amikor városi rangot kapott. 1877-ben Endrődből és Gyomából megszervezték a gyomai járást.

Az azt követő időszak története már ismertebb. Így ezt nem kívánjuk részletezni. A nagy világégések, a gazdasági válságok és váltások mind-mind nyomot hagytak Endrőd és Gyoma életében.

Az 1966-os év különösen fájdalmas Gyomának. Megszűnt járási székhely lenni. Az iskolánknak ez az újjászületést jelentette.

A két települést 1982-ben egyesítették Gyomaendrőd néven, és 1989-ben elnyerte a városi rangot.

A terület mezőgazdasági jellege meghatározó. Ugyanakkor a természeti adottságai olyanok a városnak, amelyek predesztinálják arra, hogy idegenforgalmi központtá fejlődjék. Növelve ezzel a terület lakosságmegtartó erejét – biztosítva az itt élők boldogulását.

Adatok

A "Gyomai Körségi Önálló
Mezőgazdasági Értékesítőkör"
történetéből.

Uda, 1977 jan.

Az iskola az 1921/22. tanévig
 általános ismétlő iskola. Ebben a
 tanévben Somlyai Kálmán garda-
 sági mehtanító vezette az iskola
 munkáját. Az iskola megnevezése
 már „Kisebbléki Gardasági Tovább-
 képző Iskola” volt, heti egy napi
 foglalkozással. A tanulók száma
 háromszáz fő körül volt, fiúk és
 lányok. A községi tárgyak
 száma kevesebb lett, a hang-
 súly már inkább a gardasági
 tárgyakra terelődött. 1922. sept.
 2-án Pajor Gyula gard. mehtanító
 lett az iskola vezetője. Somlyai
 Kálmánt pedig másik iskolához
 helyezte az F.M. Gyakorló területre
 meg nem volt, a gardasági tár-
 gyakat is elméletben kapták a
 tanulók. Az iskola jellege köz-
 ségi volt, de a mehtanítók az
 állam (F.M.) fizette. Ebben az idő-
 ben a község is az állam szervei

között tárgyalásról voltak. Ennek célja az volt, hogy az iskolát olyan fokúra fejlessék, amelyben a tanulók főleg gazdasági oktatásban részesülnek. Gyoma lakosságán ugyanis a 29000 kkh területén túlnyomó részben mezőgazdasági munkával foglalkozott. 1922/23. tanévtől a tanulók már heti "kettő" napi foglalkozáson vettek részt. Hogy a kívánt fejlődést elérjék, minden mezőgazdasági munkában gyakorlati foglalkozáson kellett résztvenniök. Amely terület a legtöbb iskolának 20 kkh gyakorló terület volt.

A F. U. - mel szerződő községi állami segélyt kaptak az iskola megszervezéséhez. A induló beruházásokat, állatállományt, felvételést a községnek kellett biztosítani az iskola részére, olyan mértékben, hogy

3.)

az mintául szolgáljon Gyoma nagyközség földművelő kisbirtokosai részére. Gyoma vállalta az iskola létesítését, így a szerződés isholcára hűszeret pénzt kapott az FK-től. Ugyanennyit adott a község is.

A iskola 20 kh földet kapott Revlaponson a községtől. Erre a területre épültek a gazdasági épületek - tehén és loistálló, baromfiól, sertésólak, magtár, kukorica göré, szénnapófta, mintatrágyatelep - a gazdasági alkalmiárott lakása és a nevelő iskoláti lakása.

A állatállomány: 2 párpa - közepe - nchik igazló - 4 db fejőtehén és sa - porulata, 2 db anyahoca, 50 db tyúkféle baromfi.

A első állatállományt a község szerette be és adta át az isholcának a fent megnevezett épületekkel együtt

már a Kis Ernő polg. isk. igaz. által
vezetett általános iskolában, Bara-
bás Mária rektoranéval folytatódott
és fejezték be tanulmányaikat az
utolsó évfolyamon.

Ez időtől kezdve - úgy emlékszem
hogy az addig gardasági képzés
jellege gyakran változott változ-
tatta a foglalkozás irányát.

Volt traktoros képző iskola, gar-
da- és gardaszentgyörgy képző, majd
gyapottermesztés iskolája. Egye-
dül a gardasági képzés maradt
a feladata, már felváltva neu-
lével. U. i. az iskola megindu-
lása óta a Földművelésügyi Minis-
térium rendelkezése alatt állt.
A hallgatók bentlakók voltak,
Az iskolához az igazgató helyett
iskolavezetőt, rektoranékat helye-
zett, én pedig a gondnok szerepét
kaptam. A fizetésem kevesebb
lett. Érest kertem a minisztériumot
hogy keressenek engedélyt a K. U.

7.)

státusába, ahol megkaptam a közlekedési -
sítési gazdasági tanári fizetést és munkát.
Azal a kikötéssel, hogy az iskolánál al-
kalmazzott Varga Vencel helyettes gond-
nokot bevezetem a gazdasági tevé-
ségi körébe. Ez 1950. dec. végéig megtör-
tént. 1951. jan. 1-én a gyomai halmozói
ált. iskola dolgozója lettem az 1958.
sept. 1-én történt nyugdíjazásomig.
A felvett tagokat V-VIII. osztályait taní-
tottam.

A gazdasági képzésben minden mun-
káját - elméleti és gyakorlati - végzettem.
Az iskola létesítésében én hívtam
az első barázdát, és mint olyannal,
az utolsót is, s nem is értem azt
különösebbnek, hogy ebben és álmon-
ban is magam előtt látom az
udvar hőmérsékletét a 20 éves hatal-
mas nyírfaakat, az akácort, a jó
hőmérsékletű gyümölcsröst,
szőlőt, gyümölcsrel megtelített őszibarackot.
A Gyomai keverési ismert növények: ősziré-
p-

2.)
a, márodvétel övni háposita, sendáni fü,
Buzából, árpából, zabból sikertelt elemni
kh-n ként a 16g-t. 13 fajta burgonya
kiszorlat stb., stb. Francia orvág vízires
ulborhamag, futóbab, salátahagyma (di-
la vöröshagyma.) Magyar slött látom
Gárdás, Delfi, Sári, Mahra locsok
Bőske, Virág, Afra tehénköt 4 tanyá
rendjít, amit a mindenkörü sigtsegi
inkkel, a tansemelelyzettel, a garded-
ragi alkalmazotakkal tudtunk a-
lyanna tenni, nevelni. Pörrei arta
célit, amit az iskolai akkor megvaló-
sított a kisgárdáknak szánta mintául
A mai nagy-é mamut listokokkal nem
versenyeshetett.

Az iskolai munkán kívül a tantós-
túlet 4 télen tartott 3-3 hónapos exint-
kalásos tanfolyamot, 30-70 felvött hall-
gató részvételével. Az igazgató 3 kül-
területi körzézi elemi iskoláinak és 2 kör-
zézi óvodáinak is ellátta az igazgatói
és gondnoki teendőit, az Orvágos Mész.

orológiai intézet csapadék megfigyelő állomásánál 30 évig volt Gyomán a vezetője. Erről még ma is birtokomban van 30 db feljegyzési füzet.

A iskola munkájával egy alkalommal részt vett a budapesti tavaszi meteorológiai kiállítás és állatvásáron. Több alkalommal az iskola székhelyén tartott terménybemutatót. Ezekről a munkákról fényképeket tudok mellékelni a jelen beadványomhoz. A meteorológiai csapadék figyelő megfigyelés 1. és 19. füzetét mellékelem. A 28 db-t magammal tartom meg emlékeztetőnek.

Kérdés az általában ~~az általában~~ feltett 6 kérdésre. Természetes azonban, hogy az emlékezetből adott adatok és tények az eltelt hosszú idő alatt halványodtak, elmosódhattak. Kérem, ha rajtam kívül más forrásokból is kaptok adatokat, gondos összehasonlítás után a valószínűbb adatot vegyék figyelembe.

1. kérdés: A „Gyomai Községi Önálló Gazdarsági Képzőiskola” irattárát, naplóját, anyakönyveit tudtommal az alábbi soros érte:

Gyomai felmunkadító rajzot csapatom 1944. okt. 6-án érte el, sabeditottak fel. Országút mellett, sok rendez épület, nagyon jó az átmeneti katonaság szállás helyének. A iskola irattára, naplói, anyakönyvek az igazgatói iroda iratmunkájában voltak elhelyezve. Október közepén ritkább lett az iskola igénybevétele elszállásolás céljára. Amint lehetséges lett, a helyiségeket a továbbtanítás részére rendezni kezdtek. A igazgatói irodában az irattár hi volt nyitva. A paplók iratokkal, naplókkal temérdekül vastagon volt beterve. Barabás Mária maktanítónővel kezdtek rendezni az iradat. Nagyon meglepődtem, amikor a rendezést befejeztük, az irattár anyag, pénztári naplók, iktatók,

11.)

anyakönyvek hiány nélkül megvoltak.
Az iskola az igazgató helyett iskolavezetőt kapott, Buzás Gábor békeri lakost. Tudtommal az iskolától, Gyomáról visszament műbővővárosába, Békésre. Később Békénél tanácselnöke lett. 1951. jan. 1-ével már a halmagyi községi ált. iskolában tanítottam 9 évig.

Amely napon az iskolánk iskolavezetőt kapott Buzás Gábor személyében, minden élő és holt leltári érték átkerült az iskolavezető gondozásába. Mikor Halmagyon lakunk - tanítattunk, hozzánk is jöttek az iskolánál volt tanítványai. Az iskolánál hagyott, vagy elvesztett bizonyítványt kérték. A tanuló már a mi iskolánkban is megkapta a VII., illetve a VIII. osztállyal egyenlő értékű bizonyítványt. Mikor már több érdeklődő volt tanuló jött hozzánk, beementem az iskolába, s Buzás Gábor vezetőtől érdeklőttem, náluk vannak-e az anyakönyvek, amelyek

alappán bármikor kiállíthatóak volna
 márodletet. Biztos Gábor iskolavezető azt
 válaszolta, nem tudja, hová szállí-
 tották az iskola iratait. Nem emlék-
 sem hitől, de olyan választ is kaptam
 hogy az akkori járási Oktatásiügyi épü-
 let padlásán látott gardarági
 népiskolai iratakat. Hogy ez hol volt,
 nem tudom. De volt a régi salgabai
 rói hivatal helyén (Debrecen után ha
 rával nemben) később a Debrecen
 Endre sarokházában. (Birtokirákat
 az utóbbi helyén dolgozták a hivatalban.
 Nagy Lajos szabó felesége, Szilágyi Henke
 a járási pénzügyi osztály vezetője Ugyan
 azon a helyen, de a nevelési osztályna
 igazgatója ~~Gy~~ Geeszi Zoltán és mint osz-
 tályvezető Szurómi József.

2.) A U. K. M. 61418/1940. V. 2. sz. el-
 rendelte, hogy az 1941/42. tanévtől
 kezdve a mindennapos iskoláztatást
 kiterjesztik a mezőgardarági népisko-
 lak I. és II. osztályára is. Az I. o. bi-

bizonyítványa egyenlő értékű az ált.
 isk. VII., a II. osztályé az ált. isk. VIII. o.,
 bizonyítványával. Iskolánk gazdasági
 jellege megszüntéig (1946) három
 évben adhattunk ki egyenlő értékű bizo-
 nyítványt. 1941/42., 1942/43. és 1943/44.
 tanévben. Az ilyen bizonyítványt elkalló-
 das esetében pótolhattuk úgy, hogy a
 volt tanuló eredményesen elvégzte ehhez
 és ehhez. De az ilyen művegű igazolást
 úgy adhattuk ki, ha azt a kérvényező
 2 osztálytársával és az iskola igazga-
 tója vagy egyik tanára aláírásával
 hitelesítette. Az mi iskolánk is adott
 ilyen igazolást néhány esetben. Gondol-
 lom, hogy ilyen igazolást ma is ki-
 lehetne adni. Persze, ha valaké meg-
 találhatók az annak idején használt
 anyakhönyvek, legegyszerűbb lenne
 az eset. Kálunk volt olyan tanuló nem
 egy, aki a szabályosan hiallitott bi-
 zonyítványát valamilyen ok miatt
 nem vitte el. Az bentmaradt bizo-

nyitványát az értesítő könyveskéjében helyertük el. Ha később bejött a bizonyítványért, az értesítő könyveskéjével adtuk ki.

3.) Az I. és II. osztályunk minden napos lett. ^{Kétféle} 1 nap tantermi foglalkozáson, 1 nap gyakorlati foglalkozáson vett részt. A III. osztályunk héti 1 nap hellelt részt venne gyakorolati foglalkozáson. A gyakorlati oktatásnál minden osztálynak a gyakorlatoknál minden ágában részt hellelt venne.

Tantergyaink voltak.

I. Hittan

II. Közismereti:

1. Olvasmánytárgyalás és foglalkozás
2. Számolás és mérés
3. Földrajz, történelem, természetrajz, állampolgári jogok és kötelességek
4. Ének

5. Testnevelés és egészségtan

III. Gardasági ismeretek:

1. Kövényszerűség
2. Kertművelés
3. Állattenyésztés
4. Gardaságvesztés
5. Flórtartás
6. Kézimunka

14. Tolószéri gardasági gyakorlatok.
A heti óraszám 30-32 óra volt.

4.) A 20 kha területből levonva az épületek és a köztük lévő területek - udvarok, utak, illetménykert, szériakert, akácok - helyét a norfolki négyes fűgye szerint használtuk.

(Takarmány, ősi, kapás, tavaszi)
Ezen kívül gyümölcsös, szőlő, konyhakert.

Ex a követhető: 1.) Takarmány 4 kha (2 lucerna, 2 zabosbikkony) 2.) Ősi 4 kha (búza) 3.) Kapás 4 kha (3 kukorica, 1 takarmányrépa) 4.) Tavaszi (2 árpa, 2 zab),

1/2 kha gyümölcsös, 400 m²-öl szőlő
400 m²-öl konyhakert

5.) Az iskola 1946. őszén mint Önálló Gardasági Iskola megszűnt és traktoros, gyapottermesztő tanfolyam, garda és gardasárvony képző működött 1951-ig, amikor engem saját kérésemre az FM átengedett a KM hatáskörébe. Erről már beszámoltam az előző soraimban. Az állatállományt, az ősvet

gépüket és felszerelését a „Köszigeti Állami Gazdaság” vette át. Pontos időt - dátumot - és a további felhasználási módját nem tudom.

6.) A tanzemélyzetet az állam nevezte ki és fizette. Óraadóik csak a felekezethek hitoktatói voltak. Őket az egyházak alkalmazták és fizették.

Az iskolánál korábban ideig tanítottak szaktanítók voltak: Pajor Gyula, Piro Teréz, Faddi Jolán, Domján Etelka, Barabás Mária, Egerszegi Sándor. Tanítói oklevéllel: Tamás Rozsa, Beierschroth Emilia, Csernus Sándor.

A szaktanítói kiegészítést a férfiak Komáromban, a nők Kecskeméten nyerték. Barabás Mária pedig a megyei tanórástanonc iskolájánál és a községi iskolánál. Pajor Gyula 1948-ban Keszthelyen megszerezte a későbbi kiegészítésű gazdasági tanári minősítést.

7.) Az iskolák államosítására vonatkozó rendelet ért az intézményt

17.)

nem érintette. Különben is ehhez már
ez az iskolatípus megszűnt, (1948 az ál-
lamosítás éve) s ott már jelleget
tanfolyamok voltak.

Abda, 1974. január 14-én

Pajor Gyula
nyugdíjas
az iskola volt igazgatója

73 SZÁMÚ M. KIR. TÉLI GAZDASÁGI TANFOLYÁM.

Tananyagvi szám: 65

Bizonyítvány

hogy Kün Imre

gyomai lakos, aki

Magyar országban, F. N. K. kolmek vármegyében,

Turkove községben 1946. év ... hó

napján született, ref. vallású, az 1942. év

december hó 5. napjától 1943. év március hó

7. napjáig az alább megnevezett helyen rendezett m. kir. téli

gazdasági tanfolyamot elvégezte és az

ezüstkalászos gazda

címnek, valamint a rendszeresített ezüstkalása-jelvénynek a viselésére jogot szerzett.

Ennek igazolásul jelen bizonyítványt a vizsgálóbizottság nevével részére kiadta.

Kelt Gyoma, 1943. márc. hó 7. én.

Nóthmann István
a vizsgálóbizottság elnöke

P. H.

néni Papor Gyula
a Tanfolyam vezetője

Megjegyzés: bizonyítványmásolatokat az eredeti bizonyítvány elvesztése esetén a Jászberényi M. Kir. Mezőgazdasági Szakiskola igazgatósága ad ki.

1943. márc. 7.

EMLÉKLAP

Bizonyítjuk, hogy

Kun Imre

gyomai

lakos

a MAGYAR PARASZTSZÖVETSÉG *gyomai*
népfőiskolájának *1945/46. évi* tanfolyamát sikerrel elvégezte.
Budapest, *1946. március 15.*

Vas István
a Magyar Parasztszövetség
elnöke.

Viočina
a Magyar Parasztszövetség
igazgatója.

Prof. Szigmond
Papp István
a népfőiskola előadói.

Nagyenyed és Gyomaendrőd kapcsolata

Gyomaendrőd rövid történetében megemlítettük, hogy miért kötődik településünk a Bethlenekhez.

Az is igaz, hogy szinte mindannyian olvastunk, hallottunk – ki többet, ki kevesebbet – a híres Bethlen Kollégiumról, amelyet Bethlen Gábor 1622-ben Gyulafehérváron alapított és Apafi Mihály fejedelem Nagyenyeden újraindított.

A történelmi kötődés és a kollégium több százados szellemisége indított bennünket arra, hogy 1989 őszén felvegyük Bethlen Gábor fejedelem, Erdély aranykora megteremtőjének a nevét.

A fentiek megvalósulását reprezentálja fényképünk is, amelyen iskolánk udvarán két volt enyedi polgármester, Vasile Krisan és Horatiu Mihai Josan, közepén pedig Fari Palkó Ilona, az RMDSZ akkori enyedi vezetője áll

Ezt követően kerestük a lehetőséget a kapcsolatfelvételre a híres kollégiummal. 1991 tavaszán tantestületünk 3 tagja kiutazott Enyedre, ahol szívélyes fogadtatásban részesültünk, iskolánkat elfogadták kisebbik testvérnek.

Azóta diákjaink rendszeresen találkoznak, egyre tartalmasabb ez az együttműködés.

A kapcsolat olyannyira kiszélesedett, hogy már 1992-ben Gyomaendrőd és Nagyenyed testvérvárossá vált.

Sütő András szavait idézve – Bethlen Gábor „...a testvériségnek ügyét is reánk hagyatkozta: magyarnak, románnak, szásznak... – közös kertművelő gondját; az egymással farkasszemét néző indulatok helyére az egybefonódó pillantást a Kárpátok tövében. ... a természetes ellenséggel szemben a természetes szövetségest keresve.”

Minden jel arra mutat, hogy a jövőben komoly kulturális, idegenforgalmi és gazdasági együttműködés alakul ki a két város, a két régió között.

A mezőgazdasági népiskolák kialakulásáról

(Idézet Csiki L.: *Mezőgazdasági szakoktatásunk c. könyvéből*)

»Az Országos Mezőgazdasági Kamara 1927. március 10-étől 1927. év végéig hetenként kétszer gondoskodott (csütörtökön és vasárnap) gazdasági előadások tartásáról. 1928. január elején a földművelésügyi miniszter átvette a rádiós gazdasági előadások irányítását és annak lebonyolításával az Országos Gazdasági Szakoktatási Tanácsot bízta meg.

Budapest I. műsorán csütörtökön és vasárnap (június 15-étől szeptember 15-éig csak vasárnap) délután 3 órai kezdettel gazdasági előadások, előadás-sorozatok hangzanak el. Budapest II. és a vidéki közvetítő állomások műsorán pedig kedden és szombaton mezőgazdasági hírszolgálatot tart a földművelésügyi minisztérium szakoktatási főosztálya. Az előadások nagy része nyomtatott füzetek formájában is kiadásra kerül.

A világháború után a szaktanító gazdasági ismétlőiskolák is átszerveztettek. (Önálló gazdasági népiskolák.) Az 1921. évi XXX. t.-c., illetőleg a 130.700/1922. V.K.M. számú rendelet az addig nehezen benépesülő gazdasági ismétlőiskolák benépesítését biztosította. Ekkor az iskolák címe: „Önálló Gazdasági Népiskolá”-ra változtatott át.

A világháború után 1923-ban Abonyban, 1928-ban (Mezőgazdasági népiskolák.) Gyomán, Szeged alsóközpontban, Szeged-Szatymazon, 1929-ben Cegléden, Köröstarcsán, Nagybajomban, 1930-ban Szeged-Röszkén, Szeged felsőközpontban, 1937-ben Kecskeméten, 1939-ben Balmazújvároson, Nagykőrösön, Hajdúböszörményben, Esztergomban, Kapuváron, Szentistvánon, Sarkadon és Füzesgyarmaton, 1940-ben Sajógömörben, Szendrőn és Vágsellyén, 1941-ben Eger II. kerületben, 1943-ban Perlakon, Nagyszalontán, Szatmárnémetiben nyílt meg önálló gazdasági népiskola.

Az Önálló gazdasági népiskolák a 109.388/1938. V.K.M. számú rendelettel új tantervet kaptak.«

Ho	Let	ona	Tananyag	Kapcsolat, szemlélet
Február	I.	1.	A gyümölcsfákra káros állatok	Kapcsolat a terméstervezési ismeretekkel.
		2.	Madárállomány	A hasznos madarak védelme.
	II.	3.	A gyümölcsfák rovarállomány	A rovarok pusztítási amsin szemléltetése a gyümölcsösben.
		4.	A gyümölcsfák gyökereit károsító rovarok	
	III.	5.	A gyümölcsfák leveleit és ágait károsító rovarok	
		6.	Földelhajlést és a leveleket pusztító rovarok	
	IV.	7.	A gyümölcsfák rügyeit és virágjait pusztító rovarok	
		8.	A termést pusztító rovarok	
Március	I.	1.	A gyümölcsfák növényi kórtól való védelme	
	II.	2.	Moha, zuzmó, faggyúgomba, gombák	A növény károsítását okozó kórtól való védelem szemléltetése a gyümölcsösben.
	III.	3.	Mombra	
	IV.	4.	Kórtól való védelem	
Április	I.	1.	A gyümölcsfák betegségei (Méhész, szőlő, fehérvirág, vöröses, kórtól való védelem)	Szemléltetési bemutató a gyümölcsösben.
	II.	2.	madár	
	III.		Hévesi szőlő	
	IV.			
Május	I.	1.	A gyümölcsfák szőlő, szőlő, szőlő, szőlő	Figyeljen meg otthon a gyümölcsfeldolgozását károsító kórtól való védelem. Palinka főzési megfigyelési útmutató
	II.	2.	A gyümölcsfák szőlő, szőlő, szőlő, szőlő	
	III.	3.	A gyümölcsfák szőlő, szőlő, szőlő, szőlő	
	IV.	4.	A gyümölcsfák szőlő, szőlő, szőlő, szőlő	
Június	I.	1.	Köztudott ismeretek	
	II.	2.		
	III.	3.		
	IV.	4.		

Részlet egy hajdani tanmenetből

Egy téli gazdasági tanfolyam tablója
(ha valaki családtagot fedez fel közöttük és van birtokában régi fénykép, kérjük, jelezze)

Gyoma községi önálló mezőgazdasági népiskola

Alapítása: 1922. augusztus 17.

Helye: Gyoma, Erzsébet-liget 3.

Célja, feladata: A földműves vagy a mezőgazdasággal kapcsolatban lévő szülők gyermekei részére olyan gazdálkodási ismereteket adjon, melynek birtokában önálló mezőgazdasági munkavégzésre képessé válik a tanuló.

Anyagi alapjait a Földművelésügyi Minisztériumtól kapott 20 ezer forint, illetve a Gyoma községtől kapott 20 ezer forint, plusz 20 kh szántóföld képezte. Ezekre alapozva hamarosan felépült három tanterem, iroda, igazgatói lakás és a gazdasági épületegyüttes. (Tehén- és lóistálló, baromfiól, sertésól, magtár, kukoricagóré, szénapajta és minta istállótrágya-telep), a gazdasági alkalmazottak lakása és a nevelő szolgálati lakása.

Az iskola régi épülete

A szántóterület mellé 1,5 kh területű gyümölcsös és 1 kh zöldséges területet kapott. Mindezekben folytatott termelés mintagazdaságul szolgált a kis- és középbirtokosok részére is. Az iskola állatállománya nem nagy, de minősége országos hírűvé vált.

1922-re már megépült az új, ún. foglalkoztató terem, a gyakorló konyha a gazdaasszonyképzés céljaira is, valamint új szertárhelyiségek.

Az iskola igazgatója 1922–46 között Pajor Gyula volt.

1974. évi visszaemlékezéseiben így ír az iskoláról:

„A Gazdasági Népiskola minden munkáját – elméleti és gyakorlati – végeztem. Az iskola létesítésében én húztam az első barázdát és mint olyannak az utolsót is! S nem is érzem azt különösnek, hogy ébren és álmomban is magam előtt látom az udvar közepén a 20 éves hatalmas nyárfákat, az akácot, a jó közepes fejlődésű gyümölcsöst, szőlőt. Magam előtt látom Csárdás, Dolfi, Sári, Makra lovakat, Bözske, Virág, Cifra teheneket. A tanya rendjét, amit a mindenkori segítségeinkkel, a tanszemélyzettel, a gazdasági alkalmazottakkal tudtunk olyanná tenni.”

A szakmai tantárgyakat 3–5 szaktanár tanította. A nevelésben részt vett egy-egy hitoktató.

Mint önálló népiskola valójában a régi ismétlő, majd később továbbképző népiskola szerepét töltötte be.

1941-től áttértek a mindennapos tanításra. A 2 éves időtartamú népiskola beilleszkedett az általános iskolai képzés VII–VIII. évfolyamainak képzési rendszerébe. (Az iskolán három évfolyam végzett.)

A rendes ún. iskolai (nappali) képzés mellett különböző tanfolyamok megtartásával is foglalkozott az iskola. Háziipari, kézimunka, szabásvarrást stb.

Az iskola munkarendjét állami rendelkezés szabta meg, az iskola fenntartója Gyoma község. A nevelők fizetését a Földművelésügyi Minisztérium folyósította. A két szerv közösen viselte a gyakorlati (begyakorló) munkához szükséges anyagok és eszközök beszerzésének költségeit.

A Gyomai Népfőiskola

Ez a képzési forma 1946. évben leállt. Az iskola átszervezésre került. Először ezüstkalászos tanfolyamok, majd állattenyésztő, gyapottermelő tanfolyamok indultak. A gépállomások megalakulásával különböző traktorvezetői képzés indult. (Kétütemű, négyütemű, majd négyütemű-diesel traktorvezető-képzés.) Az iskola vezetője ekkor Buzás Gábor lett.

1953-54-ben közös igazgatású lett az iskola a dévaványai traktorvezető-képző iskolával. E kapcsolt intézet vezetője Setényi József volt.

1954 júliusában azzal az indokkal szűnt meg, hogy az iskola helyén Gyomai Járási Humán Kórházat alakítanak ki. (Ez különböző okok folytán meghiúsult.)

A mezőgazdasági szakképzés mindezek ellenére sem szűnt meg Gyomán. Az 1954-es leállítástól is tovább folyt a Gyoma község vezetőinek küzdelme a mezőgazdasági szakképzés folytatásáért, az

iskola újrarendezéséért. Keresték a kapcsolatot szinte mindenkivel. Az Orosházi Mezőgazdasági Technikum kihelyezett külső tagozatú osztályt indított Gyomán, majd Endrődön. A Gyomai Mezőgazdasági Gépállomás keretén belül traktorosképzés is indult.

1962. évben a Gyomai Gimnázium keretén belül 4 éves, érettségit is adó állattenyésztő szakmunkás célú szakközépiskolai képzés indult. Célja az akkor széles körűen terjedő politechnikai (főleg mezőgazdasági jellegű) szakmai képzés volt. Ennek keretében szarvasmarhatenyésztő szakközépiskolai képzés indult egy osztályban. Jellemző a mezőgazdasági szakképzés utáni törekvésre, hogy oly nagy létszámú osztályt kellett indítani, hogy az érettségi-képesítő vizsgáig 36 tanuló jutott el. E szakképzés vezetője a gimnázium keretében dr. Csókási Béla biológia szakos tanár, illetve dr. Gyökös Zoltánné mezőgazdasági mérnök-tanár volt. A szakképzés szakmai, gyakorlati bázisát a Körösi Állami Gazdaság és az akkor alakult Sárréti Tejüzem jelentette.

Népfőiskola Gyomán 1945–1948 között

A helybeli kisgazdavezetők, a parasztság sorsának alakulásáért felelősséget érző szervező egyéniségek már igen korán, 1945 októberétől megindították a Népfőiskola – ahogy a helybeliek nevezték, „Parasztfőiskola” – első évfolyamát. Az előadások október 1-jétől március 31-éig tartottak, naponta 8-tól 14-ig, a gyomai Községi Önálló Gazdasági Népiskola épületében. Ez utóbbi intézmény a parasztfiatalság épülésére már az 1920-as évektől működött.

Az iskola vezetői Hegyi Balázs budapesti, illetve Nárai János debreceni egyetemisták voltak (Joó Mihály 1984. évi adata). Az iskola működését a Kisgazdapárt és a Parasztszövetség támogatta. Az iskola szerény állományú könyvtárát a Vallás- és Közoktatásügyi Minisztérium Iskolánkívüli Népművelési Ügyosztálya és a Parasztszövetség Népfőiskolai Könyvtára alapozta meg. A Népfőiskolával párhuzamosan zavartalanul működött a községi gazdasági iskola, a maga ezüst- és aranykalászos gazdatanfolyamaival, Pajor Gyula gazdasági tanár igazgatósága alatt, akinek lakásán szálltak meg a Népfőiskola vidéki előadói.

A Népfőiskola fő célja volt a paraszt érdekvédelem oktatása, de természetesen előadások hangzottak el a mezőgazdasági szaktantárgyak, a néprajz – különös tekintettel a népművészet megmentése tárgyában –, képzőművészet, természettudományok köréből. Az előadókat a Kisgazdapárt és a Parasztszövetség küldte, és leginkább csak az útiköltségüket térítette meg. A hallgatóktól semmiféle hozzájárulást, tandíjat nem szedtek. Vidéki előadó volt Nagy Tibold, s a helybeliek: Rácz Lajos kisgazda, Gecsei Zoltán tanító, Papp Zsigmond kisgazda és kőszobrász, illetve sokoldalú „őstehetség”, művészember (személyének bemutatása külön teret igényelne), Kun József kisgazda, Zs. Timár András, Pajor Gyula. Tantárgyak voltak az általános műveltség területéről: matematika, történelem, irodalom, művészettörténet, a mezőgazdaság területéről: növénytermesztés, állattenyésztés, talajtan, mezőgazdasági kémia, üzemszervezés, szövetkezeti rendszer kiépítése, paraszti érdekvédelem. Ez utóbbi mezőgazdasági tárgyakat legtöbbször Bencsik

István adta elő, aki később a debreceni Agráregyetem tanszékvezető tanára, majd rektora is volt.

A Népfőiskola bevallott célja parasztvezetők képzése volt, és éppen ezért is intenzív önképzőköri munka folyt, ahol a hallgatók maguk választottak egy-egy témát és azt kidolgozták, előadták. Mint Joó Mihály volt hallgató mondotta: készülni kellett a nyilvános szereplésre, közszereplésre, a vezetésre. Éppen ezért szónoklattant is tanultak. A hallgatók közül a tanárok igen jó érzékkel kiválasztottak specialistákat, hogy tudniillik „ki mire volt képes?”. Az itt végzetek feladata lett volna a paraszti társadalom sorsának alakítása, az eszmék ismeretése a parasztság jövőjével kapcsolatban. Azt tervezték, hogy a Parasztszövetség – a dán szövetkezetek mintájára – mintegy szakszervezetként működött volna a leendő szövetkezetekbe tömörült parasztság érdekvédelmében. Lényegében jól képzett, rátermett faluvezetőket szerettek volna itt képezni, ahogy ezt az országban másfelé is tették.

Azt akarta volna a Kisgazdapárt, de különösen a Parasztszövetség elérni, hogy a parasztság vegye kezébe a termelés irányítását, az élelmiszer-feldolgozást, az értékesítést, kereskedelmet és legfőképpen a pénzügyek intézését. Hitelszövetkezet alapításával s a meglévők kézbe tartásával, hogy a parasztság tisztességes hitelpolitikával tudjon élni, szűnjön meg a felszámoló, elnyomórító bankuralom. A kommunista hatalomátvétel előtt már megfojtották e nemes célokat szolgáló kívánó intézményeket. Joó Mihály volt hallgató elmondása szerint a „jófejű”, jó beszédkészségű húszesztendő körüli parasztfiataloknak dániai tanulmányutat is szerveztek volna, járásonként egy-egy kiváló minősítésű hallgató utazott volna. Neki már az útlevele is kézben volt, amikor a kommunista hatalom az egészet lefújta.

A következőkben a gyomai Népfőiskolán feldolgozott néhány témakört ismertetünk: Mi a művészet?, Gyermekeknevelés a parasztszaládban, Több jog, több hitelesség, A termőföld képződése, szikjavítás, Milyen legyen a jó szövetkezet?, Szobrászat mint mesterség, Művészet, amely minden nyelven beszél!

Közkézen forgott a hallgatóság körében – s mintegy szentírásként tisztelték – Illyés Gyula „Kiáltvány a parasztsághoz” s Féja Géza „A magyar parasztság levele a művelt fiatalsághoz” című kiadvány. Ez utóbbi röpirat még a háború kitörése előtt jelenhetett meg, és főleg a parasztságból kiemelkedett tanult, értelmiségi származású fiatalsághoz

szólt volna. A röpiratot jó néhányan írták alá, ezek közül lásuk azokat, akik a mostani Békés megye területén voltak honosak: V. Marton Zsigmond Körösladány, Fekete Imre Füzesgyarmat, ifj. Virágh Ferenc kisbirtokos Mezőgyán, Z. Nagy Ferenc kisb. Dévaványa, Balogh József kisb. Vésztő, Kiss Gergely kisb. Vésztő, H. Kiss Ferenc kisb. Szeghalom, Szabó Pál kisb., író, Biharugra, Sinka István költő Vésztő, Szathmáry Mátyás földmunkás Bucsatelep (ma Bucsa), Turbucz Ferenc földm. Vésztő, Hegyesi János útkaparó (és költő) Füzesgyarmat, Varga Zsigmond kisb. Vésztő. És néhányan az ismertebb „parasztvezérek közül”: Nagy Ferenc kisb., Bisse (később miniszterelnök), Veres Péter földm., író, Balmazújváros, Vörös Vince kisb., Bakonya (1990 után az Országgyűlés alelnöke).

Néhány gondolat az idézett röpiratból, okulásul az utódoknak: »Kedves Fiatal Barátaink! Sokáig vártuk, hogy a magyar fiatalság meghallgatja a történelmi idő parancsszavát, és zárt sorokban a magyar parasztság felé indul... a magyar ... ősi lelkét és erejét hordozó paraszttömegek mellé áll, ... makacsul kitartottunk, nem békültünk ki 1867-tel, s e bizalmatlanságra elsősorban a magyar középosztály magatartása szolgáltatott okot. ...gőgös fölénytel tekintettek a népre. Paragrafusok közé temetkezve nem vette észre az élő, küszködő, szenvedő, kibontakozást kereső magyar népet. Végtelenül hibáznak azok, akik a népben csak „nyersanyagot” látnak, akik messze a néptől négy fal között kieselt terveiknek, eléggé botorul, megváltó jelentőséget tulajdonítanak. Mi nem kérünk azokból a zavaros, új elméletekből és jelszavakból, melynek a nyelve is idegen számunkra. ... ezek az új próféták úgy beszélnek, mintha egy másik fajta képviselői lennének. S nem tudunk hinni abban az értelmiségben, amely ennek az idegen szellemnek, ennek a számunkra érthetetlen szóbeszédnek a hívője és képviselője. Szenteljetek annyi figyelmet és időt a magyar föld hőseinek és verítékező munkásainak, amennyit homályos célú kalandoroknak és szabadalmazott népámítóknak szenteltek.«

S mint oly sok más minden, ez is pusztába kiáltott szó maradt.

*Cs. Szabó István
(Békés Megyei Nap (1997. aug. 19.)*

Az állattenyésztés fejlesztéséhez képzett szakmunkásokra van szükség!

A MÉM A MEGYEI TANÁCSOK közreműködésével széleskörű szakmunkásképző iskolahálózatot épített ki, és ezek az intézmények évről évre a tanulók tízezreit bocsájtják szárnyra, igyekeznek biztosítani a mezőgazdaság és az élelmiszeripar egyre sürgetőbb szakmunkás-szükségletét.

Iskoláink sikeres működése azonban csak akkor lehet teljes, ha a szakmunkástanulók az oktatás során valóban elsajátítják azokat az ismereteket, amelyekre a későbbiekben — a termelőmunka során — szükségük lesz, amelyeket annak érdekében tudnak majd hasznosítani, hogy a mezőgazdasági termelést korszerűbbé és gazdaságosabbá tegyék.

Az állattenyésztés fejlődése és az élelmiszeripar szervezésében végbemenő változások arra serkentenek, hogy a szakosított állattartó és -tenyésztő telepek sorát növeljük. Ehhez pedig egyre több képzett — és a legújabb ismeretekkel is rendelkező — szakmunkás szükséges. Növelnünk kell a mezőgazdaságban dolgozók műszaki ismereteit, hiszen egyre több gép és berendezés kerül a termelésbe és ezek mit sem érnek megfelelő képzettségű kezelőszemélyzet nélkül.

Egyre több üzem ismeri fel, hogy a tudományos és technikai eredményeknek a termelésben való felhasználásához jól képzett szakmunkásokra van szükség, ezek száma viszont egyelőre még nem sok. A jelenlegi helyzetben sokszor előfordul, hogy olyan gondok is a vezetőök nyakába szakadnak, amelyeket egy szakmunkásnak is nyugodt lelkiismerettel meg kellene oldania — ha értene hozzá, és tudná: mit miért csinál... Ezek az esetek feleslegesen terhelik a vezetőket, elvonják őket olyan feladatokról, amelyeket nekik kellene elvégezniük.

Szakmunkásképző iskoláink — így a miénk, a gyomai mezőgazdasági és élelmiszeripari szakmunkásképző is — azon fáradoznak, hogy eleget tegyenek küldetésüknek: olyan szakmunkásgárdát képezzenek ki, amely megfelel az iránta támasztott magasszintű követelményeknek. Kérjük egyben az üzemeteket, segítsenek minket azzal, hogy a fiatalok pályaválasztásánál felelősségteljesen közreműködjenek, és józan szavakkal igyekezzenek feltárni előttük a pálya minden szépségét és nehézségét. Intézetünk várja azokat a fiatalokat, akik a baromfi-, szarvasmarha-, juh-, és sertésenyésztő szakmát választják élelthivatásul.

ANNAK A TANÓBIZONYÁGAKÉNT, hogy a tőlünk kikerülő szakmunkások megállják majd a helyüket a mindennapi termelőmunkában, szeretnék utalni arra a nemrég kapott levélre, amelyet három volt tanulóink — a Pálotási Állami Gazdaságban dolgozó Szilágyi Agnes, Jakab Anna és Király Ilona — írt. Levelükben elmondják, hogy július elseje óta dolgoznak a gazdaság keletkezési szférájánál függően havonta 100—900 forinttal egészült ki. Jó munkájuk elismeréseként januárban fizetés-emelésben részesültek. Kulturált körülmények között dolgoznak, naponta 12 forintért háromszori étkezést kapnak és szép munkásszállóban laknak: egy szobában hárman. Úgy érzik, hogy iskoláinkban megfelelő alapot kaptak jelenlegi munkájukhoz, munkatársaik szeretik, megbecsülik és segítik őket.

Vámos László
Igazgató
Mezőgazdasági és Élelmiszeripari
Szakmunkásképző Intézet,
Gyoma

Az állattenyésztés fejlesztéséhez képzett szakmunkásokra van szükség!

Új típusú mezőgazdasági szakmunkás- és mezőgazdasági szakközépiskolai képzés Gyomán, Gyomaendrődön

Az újraindításhoz kapott iskolaépület

80 éves mezőgazdasági szakképzésünk egyik kiemelkedő eseménye volt az 1966. évi újraindítás.

Az új alapító okiratot a Békés Megyei Tanács V. B. 348/1. 1966. sz. határozata jelentette. A régi mezőgazdasági iskola épületeit ekkorra már más célra használták, így helyette az 1966-ban megszűnt Gyoma Járási Tanács, illetve Járási Rendőrkapitányság épületeit kapta meg az iskola. A két épület között húzódott meg az ún. Csányi-épület, mely közel két évtizeden át különleges szükségstanterem szerepét töltötte be.

Pár év múlva megvásároltuk a Gyomai Építőipari Szövetkezet székházát a berényi úton, ahol 60 férőhelyes fiúkollégiumot alakítottunk ki.

Ezen épületek átalakításához és új tanügyi berendezések beszerzé-

séhez a MÉM-től kaptunk jelentős pénzüsszeget, míg a bérkeretet és az éves költségvetés összegét a PM és MTVB biztosította.

Az iskola alapító okiratában a következő célok fogalmazódtak meg: Elsősorban Békés megye fiataljait felkészíteni a korszerű mezőgazdasági üzemek fizikai, állattenyésztési feladatainak végrehajtására.

Iskolánk célja volt és ma is az, hogy teljesítményképes tudással rendelkező, elméletileg és szakmai gyakorlati oktatással megalapozott, biztos gyakorlati készséggel rendelkező szakmunkásokat képezzünk.

Iskolánkban hosszú ideig állattenyésztő szakképzés folyt. Kezdetben juhtenyésztő és baromfitenyésztő szakmunkásokat képeztünk. Mindkét szakterületen országosan is jó hírnevet szereztünk. Azután bővült a szakképzés a szarvasmarha-tenyésztő, a sertésenyésztő, illetve később a lótenyésztő szakmunkás képzéssel. Az integráltabb szakképzés megvalósítása céljából 1970-től az élelmiszeripari szakmák közül a baromfi-hús-feldolgozó szakképzést is felvállaltunk.

Az iskolánk beiskolázási körzetét, az iskolában tanított szakmák körét az MTVB javaslatára a MÉM, illetve az FM határozta meg. (Juhtenyésztő szakmában az ország egész területe, baromfitenyésztő és lótenyésztő szakmában az egész Tiszántúl volt.)

1970-től 1988-ig iskolánkhoz csatolták az addig önállóan működő Eleki Mezőgazdasági Szakiskolát. Ott 8–10 fős tanerővel, 13–14 nem pedagógus dolgozóval folyt a szakmunkásképzés 60–100 tanuló részvételével.

Az eleki iskola addigi igazgatója, Eleméri Antal megértéssel fogadta az egyesítést és sokat tett az iskolai oktató-nevelő munka további magas szinten tartásáért. 1976-tól súlyos betegsége miatt vonult nyugdíjba. Helyét Krizsán György mezőgazdasági mérnök-tanár, a kihelyezett tagozat vezetője vette át. E kihelyezett tagozaton is sok szép siker született.

Az oktató-nevelő munka irányítását, a gazdálkodás irányítását és a pénzügyi feltételek biztosítását az anyaiskola (Gyoma) látta el. A két iskola együttműködése igen eredményes volt, példaként szerepelhet ma is iskolánk előtt. A gyomai iskola – mint anyaiskola – nem „gyarmatként” kezelte a 70 km-re fekvő eleki iskolát, hanem az iskola szerves részének tekintette.

Az eleki iskola épülete

1987-től a szakmunkásképzés mellett – azzal párhuzamosan – indítottuk a szakmunkás célú szakképző iskolai képzést is. Az iskola tantestülete ekkorra már éretté vált a magasabb szintű képzéshez is. Maga a tantestület készítette el az 1810. sz. sz. Kisállattenyésztő szakközépfiskolai képzés tantervét, mely alapján még ma is folyik képzés az iskolában.

*„Ha a változások elkerülhetetlenek, akkor azoknak élére kell állni.”
(De Gaulle)*

Tanáraink, dolgozóink állandóan a mezőgazdasági szakoktatás megújításáért dolgoztak. Igyekeztek alkalmazkodni a mezőgazdasági termelés váltakozó igényeihez.

A szakmai munkaközösség – az iskolavezetés által kezdeményezett, vagy a felettes hatóságok kérésére, illetve kiírt pályázatok megvalósítására – mindenkor lelkesedéssel vállalkozott:

- iskolai tantervek készítésére
- kísérleti tantervek kipróbálására
- szakmai tankönyvek, tankönyvpótló jegyzetek megírására.

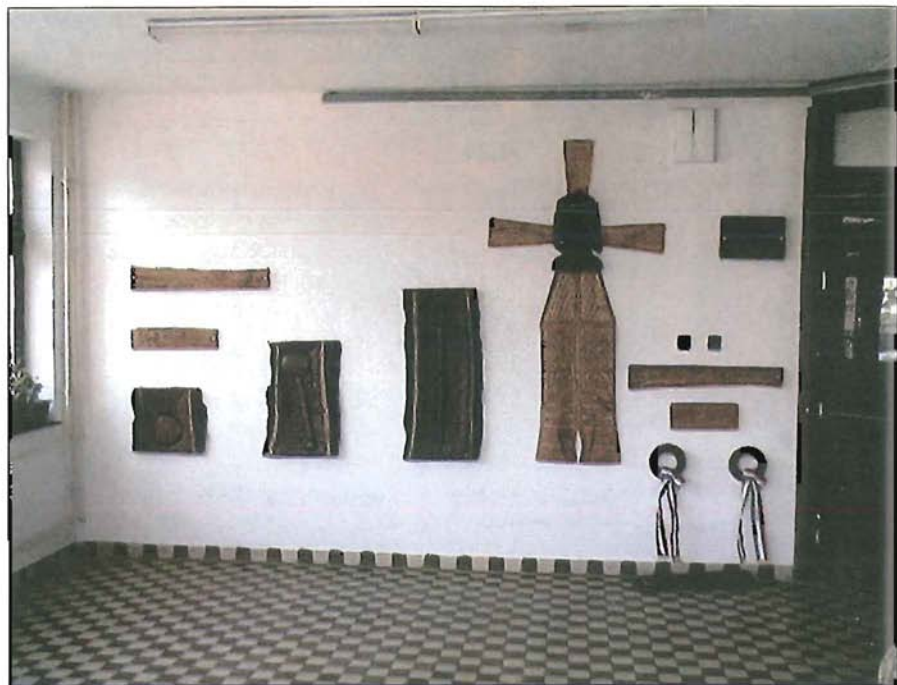
A jövőbeni szakképzés elősegítését szolgáló Országos Képzési Jegyzék bevezetéséhez kidolgoztuk a Baromfi- és kisállattenyésztő, valamint a Juhtenyésztő szakképesítés szakmai és vizsgáztatási követelményeit. Részt vettünk a központi programok elkészítésében. Kidolgoztuk a Baromfitenyésztő és a Juhtenyésztő szaktechnikus szakképesítés szakmai és vizsgáztatási követelményeit.

A mezőgazdasági és ipari képzés hosszú időn keresztül külön intézményként, külön épületben működött.

Az 1980-as évek során aztán mindkét intézmény új épületet kapott. A fenntartó többször változott. Legutoljára Gyomaendrőd Város Ön-

A Selyem úti iskola épülete

Millenniumi emlékfal a fenti iskola előterében
(Cserny Vilmosnak, a velencei iskola igazgatójának az ajándéka)

kormányzata volt. E fenntartó döntésére 1997. augusztus 1-jén egyesült a két intézmény – vállalva mindkét iskola múltját és a jelen új feladatrendszerét. Már akkor is és most is körzeti és területi feladatokat is ellátunk, de természetesen a település és a közvetlen környezet szakemberképzését is felvállaltuk.

Gyomaendrőd területén a mezőgazdasági jelleg a meghatározó. Ugyanakkor a természeti adottságai olyanok a városnak, amelyek ösztönzik arra, hogy idegenforgalmi központtá fejlődjék. Növelve ezzel a terület lakosságmegtartó erejét – biztosítva az itt élők boldogulását. Ezért tartottuk fontosnak, hogy az 1998/99-es tanévtől felvállaljuk a szolgáltató, vendéglátó szakmák oktatását, képzését.

Tanulóink a budapesti szakmai versenyen

A FELSŐFOKÚ SZAKKÉPZÉS RŐL

Ebbe a képzési formába azok a bármely középiskolában érettségizett tanulók jelentkeznek, akik nem értek el annyi pontszámot, hogy főiskolára vagy egyetemre felvegyék őket.

A 2 év során a képzésben részt vevők olyan szakmai ismereteket sajátítanak el, amelyek segítségével a záróvizsgát követően munkát tudnak vállalni. Hozzásegíti őket ehhez a *felsőfokú végzettségről* szóló dokumentum is.

Ugyanakkor a képzési idő alatt *kreditpontokat* szereznek, így már bejutnak a mérnök-képzésbe, sőt az illetékes felsőfokú intézménynél $\frac{1}{3}$ -os *beszámíttatottságot* is élveznek.

Itt kell megjegyezni, hogy ez a megoldás az előbb említett kettős előny mellett jóval korrektebb, mint a nulladik évfolyamos, ún. felkészítő (pénzes) forma, mert annak elvégzése után sem végzettséget nem

szerzett az abban részt vevő, se nem volt garantálva felvétele egyetlen felsőoktatási intézménybe sem.

A képzés szerkezete: egyharmad elmélet, egyharmad tanár által vezetett gyakorlat és egyharmad önálló projekt munka. Tehát láthatjuk, hogy ez a szakképzési forma jóval gyakorlatiasabb, mint a főiskolai, egyetemi oktatás.

A felsőfokú szakképzésben részt vevők – akár hallgatói, akár tanulói jogviszonyban vannak – élvezik azt az előnyt, hogy államilag finanszírozott nappali oktatási formában vesznek részt.

A gyomaendrődi Bethlen Gábor Szakképző Iskola és Kollégium szakmai munkaközössége az elmúlt években három főiskolával dolgozott ki programot a felsőfokú szakképzés beindítására.

Mezőgazdasági Főiskola, Szarvas

– Hulladékgyártási technológus.

Mezőgazdasági Főiskola, Gyöngyös

– Agrárkereskedelmi menedzserasszisztens.

Állattenyésztési Főiskola, Hódmezővásárhely

– Állattermék-előállító technológus

– Vadgazdálkodási technológus.

A felsőfokú szakképzés bevezetése egy középiskolában mindenféleképpen előrelépést jelent, emeli a szakmai színvonalat, új személyi és tárgyi erőforrások bevonását segíti elő, vonzóbbá teszi az intézményt az iskolahasználók körében.

Az iskolaszervezet, az oktatásszerkezet kialakításakor a következőképpen fogalmazzunk:

Iskolánk korszerű elméleti alapokon nyugvó, de jellegzetesen gyakorlatra orientált, a mai kor elvárásainak megfelelő, elsősorban olyan képzési irányok, illetve célok megvalósítására törekszik, amelyeket más intézmények nem, vagy ilyen szerkezetben, illetve ilyen mélységben nem vállaltak, nem vállalnak fel.

A fejlesztési irány kiválasztásakor figyelembe vettük:

- az adott térség gazdasági, társadalmi viszonyait
- az ebből eredő munkavállalási lehetőségeket
- a mezőgazdasági és élelmiszeripari termelés fejlődésének távlatait
- a Békés megyei oktatási koncepció
- az intézmény profilját, feltételrendszerét és kapcsolatait.

Küldetésnyilatkozatunkban fontos alapelveknek tekintjük a következőket:

- az adott képzési forma gazdasági megalapozottsága és a társadalmi szükségletek kielégítése
- az esélyegyenlőség biztosítása a tanulók számára
- korszerű szemlélet, korszerű gazdaság
- reális követelménytámasztás.

KÉPZÉSI FORMÁK A GYOMAENDRÓDI BETHLEN GÁBOR SZAKKÉPZŐ ISKOLA ÉS KOLLÉGIUMBAN

8. osztályt végzettek részére

a) Szakközépiskola 9. osztálya:

Gazdasági-szolgáltatási szakterületen belül:

- Kereskedelmi-marketing szakmacsoport
- Közgazdasági szakmacsoport

Agrár szakterületen belül:

- Mezőgazdasági szakmacsoport

b) Szakiskolai képzés 9. osztálya:

Műszaki szakterületen belül:

Könnyűipari szakmacsoport

- bőrtárgykészítő (2 + 2 év)

Faipari szakmacsoport

- asztalos (2 + 2 év)

Nyomdaipari szakmacsoport

- ívnyomó gépmeseter (érettségi + 2 év)

Gazdasági-, szolgáltatási szakterületen belül:

Kereskedelmi szakmacsoport

- élelmiszer- és vegyi áru kereskedő (2 + 2 év)

Vendéglátás – idegenforgalmi szakmacsoport

- szakács (2 + 2 év)
- vendéglátó-eladó (2 + 2 év)

Agrár szakterületen belül:

Mezőgazdasági szakmacsoport:

- általános állattenyésztő (2 + 2 év)
- falusi vendéglátó (2 + 2 év)
- gazda (2 + 3 év)

Élelmiszeripari szakmacsoport:

- baromfi-feldolgozó ipari szakmunkás (2 + 2 év)
- pék-cukrász (2 + 3 év)
- tejtermékgyártó (2 + 2 év)

c) Akkreditált iskolai rendszerű felsőfokú szakképzés

Képzési idő: 4 félév

- Hulladékgazdálkodási technológus
- Vadgazdálkodási technológus
- Agrárkereskedelmi menedzserasszisztens

Idegennyelv oktatási lehetőség minden képzési szinten: angol, francia, német, orosz.

Felnőttképzés

d) Szakmunkások érettségi felkészítő oktatása

(Távoktatás formájában – önköltséges)

e) Iskolarendszeren kívüli szakképzések

(Az érvényben lévő OKJ szerint)

A képzések során mezőgazdasági vontatóvezetői jogosítvány megszerzésére, valamint számítógép-kezelői alapvizsga letételére nyílik lehetőség.

Menzát és kollégiumi elhelyezést a nappali rendszerben tanulók részére biztosítunk.

Amint az a fentiekből is kiderült, az iskolarendszerű oktatás mellett évtizedek óta kivesszük részünket a felnőttképzésből és a szaktanácsadásból egyaránt. Jelenleg intézményünk az FVM Békés megyei Hivatalának a szaktanácsadó központja.

Fenntartónk (az FVM) a közelmúltban telepítette le az Agroinform Irodát, így a környék gazdálkodói a falugazdászok segítségével közvetlenül kapcsolatba tudnak lépni szaktanácsadóinkkal és megoldást találhatnak problémáikra.

Rendszeresen szervezünk szakmai napokat, szakmai bemutatókat településünkön és a megye területén. Kiemelkedő rendezvényünk a már negyedik alkalommal megrendezésre kerülő Gyomaendrődi Nemzetközi Sajt- és Túrófesztivál. A gasztronómiai rendezvény a szak-

mai programok mellett kulturális programokat is nyújt, és segíti a falusi turizmus és vendéglátás népszerűsítését, elterjesztését.

Az iskola fenntartója 1973. december 31-ig az MTVB Mezőgazdasági Osztály volt. A 6/1973. MüM számú rendelet alapján 1974. január 1-jétől az MTVB Művelődésügyi Osztálya vette át. 1984-től a Gyomaendrődi V. J. Nagyközségi Tanács, majd ennek jogutódja, Gyomaendrőd Város Önkormányzata.

2001. július 1-jétől fenntartónk a Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium.

Bár a korábbi fenntartónkkal az együttműködés igazán partneri volt és a kölcsönös bizalmon alapult – szívünk mélyén mégis az a vélemény él – és ez minden szakterületre igaz lehet, hogy a szakképzésnek a szak tárca alatt a helye. 2001. július 1-jével úgy érezzük, hazatértünk.

Az átadás-átvétel pillanata

A TÁRGYI FELTÉTELEK ALAKULÁSA

Az eltelt 80 évet kisebb megtorpanásokkal a felfelé ívelés jellemzi. A fejlődés főbb állomásai:

- Új tanügyi épület, tornaterem építése, sportudvar kialakítása.
- Új tangazdaság megszervezése.
- Kollégiumi férőhelyek bővítése.
- Információs és tanulmányi központ kialakítása.

1981-ben az iskola addigi szakmai munkájának elismeréseként új tanügyi épületet kapott (4 tanterem, valamint az igazgatási és gazdasági hivatali irodák kerültek itt kialakításra). Ezt követően egy 24x12 m-es tornaterem öltözővel és egy 40x20 m-es sportpálya került felépítésre, segítve ezzel a mindennapos testnevelés, testedzés bevezetését.

Az intézményben 1970-ben jött létre az első kis tanüzem, melyet mini tanüzemként becéztünk. Ez 120 m² alapterületű, 3 önálló épületből állt. A baromfitenyésztő és a kisállattenyésztő szakosok részére nyújtott bizonyos gyakorló bázist. Ez a 1994–95-ös tanévben felszámolásra került. Helyette az iskola folyamatosan próbált – lehetőleg minél közelebb – tulajdonilag megszerezhető gyakorlati oktatásra alkalmas épületeket megszerezni.

1991-ben a Békéscsabai Állami Gazdaság kezelésében az ún. külső MAVAD területet kértük és kaptuk meg gyakorlati oktatás céljaira. 1993-ban az iskolát fenntartó Gyomaendrőd Város Önkormányzatának támogatásával megvásároltuk a fenti gazdaságtól a belső MAVAD területet is. Így az I. és II. sz. tanüzem alkotja ma az iskola tangazdaságát.

A tangazdaság vásárláskori bruttó összértéke 20 millió forint volt.

Az átvételkori állapotban nyilván nem voltak megfelelőek a tanulók gyakorlati oktatására, de alapot nyújtottak az elinduláshoz, a fejlesztéshez.

Az iskola egyre szélesedő, regionálissá váló beiskolázási körzete, valamint a családok igényei alapján egyre több tanulónak kellett az évek során kollégiumi ellátást biztosítani.

E létesítmények bővítését is meg kellett oldani.

Ennek részben épület-felújítással és tetőtér-beépítéssel (40 férőhely),

részben épületvásárlással (30 férőhely) és épület bérléssel (50 férőhely) tudtunk eleget tenni.

Így jelenleg 270–280 fő tanuló számára tudunk kollégiumi ellátást biztosítani.

Legújabb beruházásunk az információs és tanulmányi központ létrehozása épület-átalakítással, melynek hasznos területe 415 m². Itt kerültek kialakításra az igazgatási és a gazdasági irodák, az iskolai könyvtár, a Szaktanácsadó Központ és benne az Agroinform Iroda.

Az új információs és tanulmányi központ épülete

A beruházásnak köszönhetően a régi irodák helyén 3 új szaktanterem kialakítására kerülhet sor, amely a 750 fős tanulólétszám színvonalas oktatását-képzését segíti.

A számítógépes oktatás kezdetei. Ma már négy jól felszerelt tantermünk van

A GYAKORLATI KÉPZÉSRŐL

*»Az emberek nevelésének a cselekvéssel kell kezdődni. A „fej” (értelme), a „szív” (érzelem) kiművelése mellett nem szabad a „kéz” (manuális munka) szerepéről sem megfeledkezni.
(Pestalozzi)*

Talán nagyon sokan és sokszor megfedkeznek manapság a nagyszerű svájci pedagógus majd 200 évvel ezelőtt leírt szavairól.

Miközben vég nélkül csiszoljuk tanulóink eszét, nem biztos, hogy kellőképpen ki tudjuk bontakoztatni a bennük rejlő manuális készségeket.

Gyakran olyasmivel gyötörjük a gyerekeket, amihez kevésbé van tehetségük, és amit valójában a társadalom is kevésbé tud hasznosítani.

A rendszerváltást követően az agrárágazati szakképzés gyakorlati foglalkozásainak tervezésekor, feltételeinek kialakításánál a fejlesztési célok megfogalmazásainál fontos szempontként kellett kezelni, hogy az agrárium az adott időszakban milyen lehetőséget nyújtott e vonatkozásban.

Tudomásul kellett venni, hogy a mezőgazdasági egyéni, családi vállalkozások, gazdaságok az 1990 körül sem személyi, sem tárgyi feltételeikkel nem tudták felvállalni a gyakorlati oktatást, különösen annak alapozó szakaszát.

Ezért szükségessé vált egy önálló iskolai tangazdaság kialakítása.

Azóta bebizonyosodott, hogy minden agrárágazati területen leghatékonyabb és legbiztosabb, a betanítás és begyakorlás szinte minden szintjén és szakaszában alkalmas gyakorlati oktatási forma az iskolai keretek között működő tangazdaság, tanüzem, tankert, tanulmányi erdő.

A nemzetközi tapasztalatokat is figyelembe véve az alapozó gyakorlatok végzésére, de sok esetben – legalábbis a termelő ágazat meg-

Gyakorlat a gazdászok számára

erősödéséig – a későbbi begyakorlás fázisában is ezt a formát kell erősíteni.

A gyakorlati képzés sikeres megvalósítása érdekében fontos szempont a személyi feltételek biztosítása, folyamatos fejlesztése. Könnyen belátható, hogy a gyakorlati képzésben alkalmazott szaktanárok, szakoktatók felkészítése sajátos igények szerint kell, hogy történjen. A tapasztalat azt mutatja, hogy e téren a jól felkészült mérnökök, technikusok speciális pedagógiai kiegészítő tanulmányok után a legsikeresebbek.

A TANGAZDASÁGRÓL

„Nekiünk is mozdulni kell akár akarjuk, akár nem, s nehogy hátrafelé nyomattassunk, lépjünk inkább előre”

(Széchenyi István)

A múltat idéző Hoffer az 1. sz. tanüzem bejáratánál

Az I. sz. tanüzem

Szociális épület – alapterülete 380 m², amelyben 2 db oktatóterem, diákszálló, szociális részleg, gondozói szoba, iroda, szerszámoskamra, takarmánytároló és kazánház található.

Baromfiól – alapterülete 240 m², amely baromfitartásra, tenyészttyúk és broiler hizlalásra egyaránt alkalmas és BIG DUTCHMAN technológiával van felszerelve.

Sertésól – 240 m² alapterületű, amely áll 20 ólból és hozzá tartozó 20 akolból. Technológiával részben felszerelt. Alkalmazott etetési mód nedves, száraz és kombinált. Tartási mód mélyalmos. Korszerűsítésre, felújításra szorul.

Dr. Mucsi Imre helyettes államtitkár – FVM, átadja az új sertés tenyészistállót és a szociális épületet

Tároló épület – alapterülete 960 m², amelyet szemestermény tárolására, abraktakarmány darálására és keverésére, illetve tömegtakarmány (széna) tárolására használunk.

Istálló – alapterülete 500 m². Juh, szarvasmarha, ló, szamár, kecske elhelyezésére szolgál.

Tároló szín – alapterülete 460 m², amely erő- és munkagépek tárolására szolgál.

Az I. sz. tanüzem 5 ha területen fekszik. Körbekerített. A vízellátást saját fúrott kút biztosítja. Villannyal, szilárd burkolatú úthálózattal és crosbar telefonnal ellátott. Fűtési rendszere Prímagáz.

Székely kapu, a II. sz. tanüzem bejárata

II. sz. tanüzem

Szociális épület – alapterülete 205 m², amely 2 db oktatóteremből, tanulószállásból, gondozói szobából, irodából, szociális részlegből és kazánházból áll.

Tanügyi épület – alapterülete 115 m², amelyben található 1 boncterem, 1 biológiai terem, labor, tanári szoba, szociális részleg, tojástároló, kazánház és a padlástéren galambház.

Gépműhely – alapterülete 460 m², benne található 1 db szerelő és gyakorló gépműhely aknával, hegesztő- és lakatosműhely, kovácsműhely, asztalos műhely, iroda, raktár, szociális részleg és kazánház.

A kecskeistálló lakói

Garázs – alapterülete 205 m², 2 db autóbusz és 1 db mikrobusz gazsírozására alkalmas.

Állattartó volierek – 2 db. Fedett terület 2x360 m².

Lehálózott, szilárd burkolatú, zárt kifutó. 4x350 m².

Kecskeistálló fejőházzal – alapterülete 612 m² – 100 anya és szaporulata befogadására alkalmas.

Tejfeldolgozó és sajtkészítő üzem – alapterülete 189 m²

Kapacitása: napi 500 l nyers-tej feldolgozása (30–40 kg natúr sajt előállítás).

Pék-cukrász tanulóink munka közben

Sütőipari tanüzem – alapterülete 283 m² – teljesítménye: 500 fő napi kenyér és péksütemény igényét ki tudja elégíteni.

A II. sz. tanüzem 6,4 ha területen terül el körbekerítve, önálló vízellátási rendszerrel, szilárd burkolatú út és járda, villanyhálózat, crosbar telefonnal és 3 épülettömb egyedi Prímagáz fűtéssel rendelkezik.

A tangazdasághoz tartozó földterület:

85,5 ha saját, 20,6 ha tartós bérleti, 25 ha eseti bérelt földterület, melynek művelési módja a lehetőségeknek és a követelményeknek megfelelően módosul.

A KOLLÉGIUMRÓL

Kollégiumunk egyidős az iskolával. Az ország minden tájáról évtizedek óta fogadjuk a szülői háztól nehezen elváló lányokat és fiúkat. Pár évig – személyiségük alakulása szempontjából kiemelten fontos időszakban – mi próbáljuk meg a családi szeretetet pótolni, gondoskodni testi-lelki fejlődésükről.

Alap célunk a kezdetektől fogva nem változott: a hozzánk érkező, nagyon eltérő korú, szociális háttérű gyerekeknek esélyegyenlőséget biztosítani az élet minden területén. Segíteni őket a tanulásban, megismertetni velük a közösségi együttélés alapjait, kialakítani bennük az önmaguk és környezetük iránti igényességet.

Farsangi pillanat

Ahogy iskolánk fejlődött, úgy növekedett a kollégiummal szembeni igény is. Kezdetben néhány – főleg mezőgazdasági – szakmát oktattunk. Tanulóink zömében távoli vidékekről érkeztek, így az akkor működő két kollégiumi épületben úgy kellett megszervezni az életet, hogy hetekig – hétvégeken is – megfelelő, változatos elfoglaltságot biztosítsunk diákjainknak. Ekkor alakultak ki a ma már hagyományosnak számító éves programjaink: a Mikulás- és Karácsony-est, a Farsangi bál stb.

Jó kapcsolatunkat a művelődési házzal, városi könyvtárral, mozival ebben az időszakban alapoztuk meg, hiszen már akkor is fontosnak tartottuk gondoskodni a kulturált szórakozásról. Kollégiumon belül is igyekeztünk változatos kínálatot biztosítani. Szakképzett nevelők segítettek tanulóinkat a tanulmányok felzárkóztatásban, sport, kézimunka, népdal, fotó és egyéb szakkörök szervezésével tették színesebbé, változatosabbá az itt töltött időt.

Az „E” épület társalgójában

Létszámunk további növekedése indokolta tette férőhelyeink számának növelését, igényesebb, kulturáltabb, otthonosabb környezet kialakítását. Az elmúlt két évtizedben tehát négy épülettel bővültünk, a lánykollégium tetőterét is beépítettük. Közben folyamatosan korszerűsítettük, modernizáltuk a belső életteret is.

Mindezt a kollégiummal szemben támasztott megnövekedő igények kielégítésén kívül az is szükségessé tette, hogy tanulóink életkori összetétele folyamatosan és alaposan változott. Már nem feltétlenül 14 éves korban költöznek be és 17–18 évesen távoznak el tőlünk, sokszor – a különböző képzési formákat kihasználva – 6–8 évig is kollégisták maradnak diákjaink. Sőt, egyre több az érettségi után iskolánkban akkreditált képzésben részt vevők száma, az ő elhelyezésük, környezetük, a velük való foglalkozás egészen más feltételeket igényel.

Bár tanulóink zöme hétféteken hazautazik, az évek óta nálunk tanuló kárpátaljai és erdélyi magyar ajkú „vendégtanulóink” igényeihez alkalmazkodva hétféteken is nyitva van legalább egy épületünk. Azt tapasztaljuk, egyre több, főleg messzebb lakó akkreditált tanuló a kollégiumban tölti a hétféteket. Ez viszont azt is jelenti, hogy különböző programok szervezésével biztosítanunk kell hétféjük nívós eltöltését.

Az állandóan változó, egyre nagyobb feladatokkal csak egy olyan kollégiumi nevelőtestület birkózhat meg, amely elsősorban gyermek-, diákcentrikus. Bölcsen ötvözi a hagyományos és modern pedagógiai módszereket, értékeket, következetes gondoskodással terelgeti tanítványait a mindig más képet mutató jövő felé.

A mi testületünk szakmai, életkori, emberi összetétele biztosítottan mutatja ezt, hisz tagjai évek óta kiemelkedően tevékenykednek területükön. Diákjaink évek múlva is örömmel látogatnak vissza, számolnak be elért eredményeikről, melyeknél nagyobb elismerés nincs is egy igazi pedagógus számára.

A 2001/2002-ES TANÉV NEVELŐTESTÜLETÉNEK TAGJAI

Babos László	1999
Balogh János	2000
Bere József	1989
Bíróné Majoros Mária	1977
Blaskó Jánosné	1994
Bogdán Ferenc	1989
Botos Emese	1997
Csák Magdolna	1993
Davidovics Angéla	1995
Davidovics László	1995
Dobóné Vass Ildikó	1998
Farkas Margit	1998
Fekécs László	1990
Fürj József	1979
Gál Imre	1989
Garai János	1994
Gecseiné Pintér Eszter	1971
Giricz Imre műszaki igazgatóhelyettes	1999
Hangya Lajosné	1992
Hornok László	1999
Hornok Tamásné	2000
Hunya Elek gyak. oktatásvezető	1993
Imre Tibor	2001
Janovszki György gyak. oktatásvezető	1991
Kalmár László	1984
Kmellár Béla	1999
Kocsis Lajos	2001
Kohn Sándor	1993
Komóczi Krisztina	2000
Kovács Károly nevelési igazgatóhelyettes	1985
Kovács Mihály	1994
Kruchióné Hunya Adrienn	1996
Kulik Györgyné	1993
Kurilláné Frankó Anna	1999
Lukács Sándor	1980

Máté Lajos	2000
Mészáros Lajos	2001
Miklovicz Lajosné	1990
Molnár István	1991
Oláh Sándor	2000
Pelesz Béláné oktatási igazgatóhelyettes	1998
Pelyva Imréné oktatási igazgatóhelyettes	1989
Pfeifer György	1991
Pintér Antalné	1998
Pintérné Tímár Éva	1996
Roósz Ádám	1993
Sike Istvánné	1993
Sipos Dezső	1992
Szabadka Mariann	2000
Szabó Irén	2000
Szilágyi Jánosné	1986
Szilágyiné Katona Edit	1980
Tóth András	1977
Tóth Lajos	1994
Tóthné Stibán Erika	1999
Tótká Margit	1997
Ungvölgyi János	2000
Vargáné Varczába Éva kollégiumvezető	1977
Varjú Ernőné	1999
Varjúné Kovács Edit	1998
Werb Józsefné	1985

ÓRAADÓK

Akantisz Sándor	Kovács Gáborné
Andrési Pál	Kovács György
Babák György	Kovács Sándor
Bula Teréz	Ladányi Gábor
Dávid Mátyás	Lidákné Vincze Judit
Farkas László	Magyar Béláné
Hajdú László	Mészáros Gábor
Hanyecz Károlyné	Molnár Béla

Kiss Endre
Németh József
Dr. Reszkető Péter
Róza Olga
Róza Vendel
Soós András
Szabó Bálint
Szebegyinszki János

Nagy Pál
Szilágyi Boldizsár
Szujó Lajos
Tímár Albin
Tímár András
Dr. Tímár Gyöngyi
Tímár János
Urbán Vince

GAZDASÁGI, ÜGYVITELI ÉS ADMINISZTRATÍV DOLGOZÓK

Botos Sándorné
Fekete Marianna
Kiss Józsefné
Kovácsné Lövei Anna
Kulik Károly
Löveiné Czikkely Katalin
Omiliákné Szilágyi Anita
Polányi Lászlóné
Szujó Anna
Rudner Balázsne gazdasági igazgatóhelyettes
Tímár Zsolt

AZ ISKOLAI OKTATÁST SEGÍTŐ, KISZOLGÁLÓ ALKALMAZOTTAK

Békési Béla
Burai Attiláné
Csath Imréné
Csizmadia Istvánné
Czikkely Imréné
Diós Attila
Erdei Sándorné
Erdős Dániel
Farkas Elekné

Hunya János
Iványi Elekné
Izsó László
Izsó Lászlóné
Jakab József
Jakab Józsefné
Karbinger Imre
Kulik Zoltánné
Laskai Sándorné

Gecsei Lajos
Gubucz Béla
Herter Mártonné
Magyari Jánosné
Marjai Lajos
Munkácsi Lászlóné
Oláh Lajosné
Oláh Sándorné
Polányi József
Putnoki Sándorné
Sike Andrásné

Látkóczki Csaba
Látkóczki Lajos
Lovas Csabáné
Szabó Benedek
Szabó Gábor
Száfián József
Szakálos Máténé
Szilágyi Lajosné
Tari Tamás
Tímár Sándor
Tóth István

Valach György

A 2000/2001-es tanév osztályai

IX/A

Bíróné Majoros Mária
osztályfőnök

Ambrus Zsolt
Bihari Zsuzsanna
Bíró Zsolt
Bobály Katalin
Borgulya Péter
Csanády József
Cselei László
Deák Anikó
Földesi Balázs
Fülöp Károly
Gubuznai Zsolt

Kiss Dániel
Kiss Patrik
Kocsis Péter
Kondor Nóra
Kovács Viktória Olga
Kürti Ibolya
Márki Viktória
Nagy István
Nagy Viktor
Porubcsánszki Lajos
Rácz Beatrix

Rák Mihály
Rohoska Renátó
Sánta Krisztina
Straszki Norbert
Szarka Sándor Zsolt
Szilasi István
Szilaveccki Mária Dóra
Tamás Tünde
Török Anikó
Tusjak Balázs
Varjú Andrea
Varró Gyula

IX/B

Bere József
osztályfőnök

Bácsi Nikolett
Bácsi Zoltán
Balogh Tünde
Boecker Krisztián
Brezovai Tamás
Bucsi István
Csatlós Zoltán
Fehér Erika
Földesi Kitti
Gellai Zsolt László

Györfi Viktória
Hajdú Andrea
Kende Gabriella
Kulik Norbert
Marton Ildikó
Nagy Andrea
Oláh Gábor
Pap Anett
Perle Katalin
Rácz Edit

Rácz Renáta
Sárvári Judit
Szekeres Anett
Szilágyi Rózsa
Tímár László
Tóth Adrienn
Tóth Kitti
Varga Viktor
Velő Emese

IX/C

Szabó Irén
osztályfőnök

Ádám Éva	Hegyi Imre	Nagy Sándor
Balogh Annamária	Hegyi Sándor	Palkó Éva
Berecz Gizella Nóra	Kállai János	Rácz Beatrix
Bozsó István	Kiss Ágnes	Raffael Ágnes
Czikkely Tímea	Kiss Zoltán János	Szabó Anikó
Csizmadia Katalin	Kovács András	Szabó József
Danka Norbert	Kovács Krisztián	Szécsi Erzsébet
Dékány László Zsolt	Krausz Mária	Szilágyi Szilárd
Erdei Éva	Mészár Margit	Tari László
Hajduk Ibolya	Nagy József	

IX/D

Botos Emese
osztályfőnök

Barna Ágnes	Juhász Ferenc	Németi Rózsa
Czinczár Zsanett	Kopányi Krisztina Katalin	Pálinkás János
Csarnai Kitti	Kovács Attila	Papp Éva
Dékány Tibor	Kovács Mariann	Papp Nikolett
Demeter Zoltán	Kozma Ferenc	Papp Sándor
Eger Balázs	Könyves Hajnalka	Sólyom István
Fehér Lajos	Nagy Elek	Stibán Róbert
Fekete Henrietta	Nagy Ilona	Szilágyi Zoltán
Franyó Zoltán	Nagy István	Takács Zoltán
Herpai Mónika	Nagy Zoltán	Tóth Éva
Horváth Attila	Nánási Sándor	Tóth István Richárd
Iványi András	Németh Sándor	Uhrin Róbert
		Varga Krisztina Klára

IX/E

Szilágyi Jánosné
osztályfőnök

Baliga Sándor
Benke József Attila
Boczonádi Rajmund
Farkas Gábor
Fehér Ágnes
Galgóczi Róbert
Gellai Attila
Hankó Péter János

Kelemen Irén
Kiszely László
Kovács Gyöngyi
Kovács Lajos
Lakatos Gyöngyi
Licska András
Marosvári Gergő
Nagy Dávid

Nagy Lajos
Prokics Róbert
Simon Róbert
Szentmiklósi Szabina
Szilágyi Anita
Tóth Gergő
Veres János

X/A

Gál Imre
osztályfőnök

Bene Ferenc
Czeplédi Tünde
Horváth István
Kalóczkai Tibor
Kiss Lajos (k.)

Kovács László
Németh János
Pető Attila Péter
Soczó Csaba
Szakácsi Magdolna

Szécsi Zsolt
Tari Róbert
Tóth Csaba
Török László
Varga Mária

X/B

Hornok Tamásné
osztályfőnök

Ádám Gyöngyi
Boár Gábor
Botos Csaba
Burai Ildikó
Farkas Anikó
Fülöp Károly
Garan László

Gschwindt Andrea
Gyuricza Szilvia
Hortobágyi Gábor
Kovács Balázs
Miklavicz Nóra
Pap Lajos
Rác Adrienn

Rác Julianna
Szabó Edina
Szabó Erika
Tímár Bettina
Tompos Anikó
Tóth Edina
Zsóri Erika

X/C

Sike Istvánné
osztályfőnök

Balogh Csilla
Bárdosi Marianna
Bercsényi János
Borók Adrienn
Csongrádi Péter
Dinya Adrienn
Gyórfi Adrienn
Hajdú Anita
Hunyadi Aliz
Juhász István
Kasza Krisztián

Katona Balázs
Kun Roland
Ladányi Anett
Magyar József
Mahler Csaba
Nánási Ildikó
Nyitrai Gyula
Pálfi Zsolt
Papp Sándor
Petri Róbert
Sárkány János

Simon Rita
Strausz Károly
Szabó Gábor
Szabó Katalin
Tarjányi Viktor
Tarsoly Ferenc
Vámos Eszter
Varga Csaba
Varga István
Zarnócz Andrea

X/D

Kurilláné Frankó Anna
osztályfőnök

Botos Mária
Dobák Emese
Durján Tamás
Éliás Katalin
Forgács Miklós
Földi Marietta
Frák Gabriella
Gergely Viktor
Gyebnár Dóra

Krajczár Teréz
Mácsai Mónika
Majoros László
Marosvölgyi Attila
Mihutz Hajnalka
Miklovicz Anita
Nagy Zsuzsanna
Nánási Elek
Panyik Erika

Simon Vivien
Sipos Csaba
Szemes Szilárd
Szilágyi Krisztina
Szőke Katalin Etelka
Tóth Anita
Tóth Károly Dániel
Varga Erika

XI/A

Tóthné Stibán Erika
osztályfőnök

Balázs János
Bereczki Gábor
Bondár Norbert
Czencz Szilvia
Elek Péter
Fekécs László
Finta Gábor
Hajkó Tünde
Harnos Attila

Hunya Péter
Hunyadi Edina
Kovács Csaba
Kun Linda
Mészáros Irma
Molnár Péter
Nagy Eszter Franciska
Nyíri László
Ombodi Olivér

Pabar Anita
Patkás László
Rogán Gyula
Suki Zsolt
Szabó Béla
Szántai Antal
Szőke Katalin
Tóth Attila Károly
Varga Ágnes

XI/B

Dobóné Vass Ildikó, Sipos Dezső
osztályfőnök

Bagdán Edina
Bartók István
Berei Milán
Cselei Anita
Farkas Kristóf
Fehér Andrea
Filyó Gábor
Gajda Péter

Gyányi Szilvia Ilona
Hornok Ágnes
Kakuk Julianna
Kiss József
Kiss Zoltán
Molnár Miklós
Molnár Tibor
Nyeste Szilvia

Pardi László
Rávai Szilvia
Rónyai Szabolcs
Seres Károly
Szanda László
Tusjak Bertalan
Vári Viktória

XI/E
Kalmár László
osztályfőnök

Deák Tímea	Kurucz Gábor	Rác András
Egri Lajos	Lapatinszki Zsuzsanna	Rác Zsolt
Forgács Attila	Luptovics Valéria	Soczó Roland
Gácsi Tamás	Magyar Zsuzsanna	Strausz Erzsébet Barbara
Gál Éva	Miklovicz Béla	Strausz Ottó
Garaguly László	Mohácsi Erzsébet	Surányi Szilvia
Hajdú Lajos	Nagy Edina	Szabó Zsuzsanna
Hollósi Hajnalka	Németh Zoltán	Szokolai Attila
Horváth Zoltán	Németi Imre	Szűcs László
Imre Zoltán	Panyik István	Tímár Krisztián
Juhász Kornélia Helga	Pap Diána	Tóth Géza
Kiss Lajos (gy)	Pólus Viktor	Varga Zoltán
Kocsis Sándor	Prekup Andrea	Veres Julianna

XI/F
Miklovicz Lajosné
osztályfőnök

Bakó Imre	Győző Gábor	Pödör Mária
Balasi István	Horváth Zoltán	Rác Krisztián
Burai Ervin	Iván Imre	Soczó Zsolt
Buza András	Károlyi Éva	Szántai Zoltán
Czakó Zsolt	Katona Beáta	Szemerédi Andrea
Czebe Péter	Katona Hajnalka	Szilágyi Mária
Czencz Győző	Keller István	Szitás Csaba
Dékány Attila	Kovács István	Tamás Vilmos
Dobos József	Körmöndi Imre	Vanini Gábor
Erdei Zoltán	Márki Imre	Varga János
Gál Zsolt	Nagy Andrea	Varga Zoltán(v)
Gózon Lajos	Pap Ildikó	Vass István
Gulyás Tibor	Péterfy Sándor	Wagner Ádám

XII/A
Roósz Ádám
osztályfőnök

Bagosi Katalin	Herter Róza	Porubcsánszki Piroska
Balog Tamás	Hídvégi Zsuzsanna	Szócs Norbert
Bartyik Linda	Horváth Kitti	Tímár Gerda Gréta
Borbély Andrea	Kiss Viktor	Tóth Anikó
Demeter Alíz	Markov Bogdán	Valuska Edit
Fülöp Jusstina	Nagy József	Véha Rita
Gálfi Zsuzsanna	Plébán Annamária	Zsadányi István

XII/B
Molnár István
osztályfőnök

Buza Zsanett	Kun Anikó	Szakálos Tibor
Farkas Anett	Majoros Gabriella	Szarka Kitti
Gellai Melinda	Melkovics Anna	Szilágyi Barbara
Gyenge János	Papp István	Szűcs Adrienne
Homoki Anna	Porubcsánszki Andrea Margit	Tari Zsanett
Jakusovszky János	Putnoki Nikoletta	Varga Izabella
Kiss Zsolt	Szabó Andrea	Vaszkó Virág
Kmellár Máttyás	Szabó István	

XII/C

Blaskó Jánosné osztályfőnök

Ábrahám Szilárd	Faraga Csaba	Orovecz Zoltán
Arany Csaba	Fekécs Gábor	Plavec Mónika
Árvai Judit	Földesi Judit	Rácz Ferenc Krisztián
Árvai Tibor	Gáspár Tamás	Sebők Róbert
Báthori István Róbert	Gecser József	Soltész Csaba
Bleszity Péter	Kis János	Szabó János 1.
Boecker Melanie	Kmellár Erika	Szabó Szabolcs
Csekő Tibor	Kóródi László	Szűcs István
Csomor Albert	Kovács Mária	Tetlák Beáta
Derecskei Sándor	Magyar Éva	Tímár Péter
Dezső Zoltán	Nagy Róbert	Tompos Edit
Dógi Adrienn	Nyúzó Tamás Róbert	Várdonyi Zoltán
Fábián Tamás	Oros Ferenc	Varga János
		Zahorecz János

XII/D

Tótka Margit osztályfőnök

Angalét Tamás	Lukács Barbara	Rófusz Zoltán
Bárdosi József	Markovics Horváth Mária	Svedul Vitalij
Bedő Szilamér	Mile Zsigmond	Szabó Roland
Bura Jusztiina	Nagy Kálmán	Szőke András
Czikkely Gábor	Német Tamás	Teleki László
Cser Diána	Omiljak Lajos	Tímár Balázs
Domokos Tibor	Orosz Balázs	Tímár Zoltán
Horváth Ferenc	Pap Attila	Varjú Árpád
Kabai Roland	Papp Gábor	Varjú Gábor
Kelemen Edvárd	Pelyva István	Wágner Mihály
Kulik Attila	Pisták Károly	

XII/E
Pintér Eszter
osztályfőnök

Czikkely Renáta
Csasztek Tibor
Csősz Zoltán
Dávid Anikó
Eke Edit
Fási Eszter
Finsztál Enikő
Gubucz Rozália
Kálnai Andrea
Kapronczai Mária
Komáromi Anikó

Kovács Anikó
Kovács Ferenc
Lénárt Lajos
Lévai Beatrix
Mahler Ágnes
Mészáros Anita
Nádasdi Karolina
Nagy Beáta
Oláh Edit
Rákóczi Péter
Roskó Tamás

Soczó Anita
Székács Zoltán
Tímár Csilla
Tímár Krisztina
Tóth Anett Nikoletta
Török Ilona
Varga Mariann
Vasas Mónika
Vasvári Ildikó
Vasvári Mária
Zsorda József

XII/F
Garai János
osztályfőnök

Dávid Krisztián
Demeter Árpád
Elek Gábor
Felleg László
Felleg Márk
Ficzere Lajos
Karácson Imre Szilveszter
Katona Tamás
Kiszely Norbert

Könyves László
Lestyán Róbert
Márki Zsolt
Mátyus Imre
Mátyus Roland
Misurda Csaba
Molnár Ferenc
Oláh Zsolt
Raffael Tamás

Szakálos Lajos
Szappanos Péter
Szarka Zoltán
Szili Géza
Szitás Sándor
Szurovecz Gábor Lajos
Tímár Nándor Zoltán
Tímár Zoltán
Vágner Zoltán
Walter Róbert

XIII/A

Pfeifer György
osztályfőnök

Antal Mihály
Arany István
Barta Krisztián
Cséfán Lóránt
Csongrádi Gergő

Farkasinszki László
Hollósi István
Izsó Szabolcs
Kiss Róbert
Mojzi Gyárfás

Molnár Hajnalka
Páll Levente
Palyusik Gábor
Szigyártó Imola Erika
Szűcs Barna
Szűcs Norbert

XIII/G

Hangya Lajosné
osztályfőnök

Bagi Zsolt Erik
Dékány Andrea
Fekete Tibor
Földi Zsolt
Gombai Zsuzsanna
Kiss Csaba

Komáromi László
Kruchió Anna
Látkóczki Zsolt
Maléth Mátyás
Mile Csaba
Nagy Sándor

Papp Lajos Norbert
Rácz Róbert
Raffael Roland
Szabó Roland
Szabó Zoltán
Tóth Imre
Zsamba Miklós

XIV/F
Varjú Ernőné
osztályfőnök

Balassi Ilona
Bálint László
Baranyi Ágnes
Béniám Szilvia
Bogár László
Bogár Tamás
Bogya Dániel
Czikkely Katalin
Gyuricza Anikó

Hartmann Árpád
Kempa Márta
Klimó Szilvia
Kovács Ferenc
Kovács Mihály
Laskai Viktor
Mahler Elemér
Mahovics Tamás
Mucha Judit

Nánási Pál
Sáfrán Attila
Szabó Mária
Szalai Judit
Szentesi Norbert
Sztaricskai Katalin
Szűcs Antal
Takács Tamás
Tímár Tibor
Ugyan Beáta

AIFSZ I.
Szilágyiné Katona Edit
osztályfőnök

Alföldi Tamás
Dosztál Tamás
Fekete Zsolt
Filyó Sándor
Gurin László
Iványi Marianna
Jenei János
Király Csilla Noémi

Koncz Tibor
Konéta Gábor
Krpesics Ferenc
Laskai Róbert
Mátyus Ferenc
Moller Gyula
Nagy Ildikó
Nánási Ákos Tamás

Oláh Zoltán
Sechna János
Sike Mariann
Tejes István
Tímár Attila
Tóth Vilmos
Varga Mariann

AIFSZ II.
Hunya Elek
osztályfőnök

Báthory Lajos
Bodó Richárd Péter
Dankó Pál
Dombóvári Sándor
Genzor Mariann

Kondor István
Nyéki Katalin
Palaticki Szilvia
Rákos Nóra
Szakálos Ágnes

Szemerédi Álmos Henrik
Szilágyi Miklós
Tapasztó László
Vereckei Ágnes

Levelező tagozat
Szilágyiné Katona Edit
osztályfőnök

Balogh János
Bátori Sándor
Gellai Lászlóné
Karakas Sándor
Kata László
Kiss Károlyné

Kiss László
Lehoczki Istvánné
Oláh Máténé
Oláh Zsolt
Szendi Mihály
Szilágyi Zoltán

Szilágyi Zoltán
Uhrin Zoltánné
Váradiné Laskai Edit
Vásári István
Zsilinszki Györgyné

Élelmiszergazdasági Szakmunkások III. Országos Találkozója

Balatonfüred, 1972. május 22–27.

Az állattenyésztők versenyében
I. helyezést ért el Chrappán Mihály tanulónk

Néptánccsoportunk első,
irodalmi színpadunk III. helyezett lett

Szintén III. helyezést értek el leányaink atlétikában

Összesítve országos I. helyezést értünk el,
elnyerve ezzel a MÉM vándorzászlóját

Tanulmányi versenyekről

Kezdetekben még a szakmai kulturális és sportrendezvény együtt volt, mint azt az előző kép és eredmény-felsorolás is igazolja. Ezek kapcsán sok lehetőség kínálkozott, hogy tanulóink a különböző szakmai és tanulmányi versenyeken megmérettessenek. Ugyanakkor intézményünknek is alkalmat biztosított a maga megmutatására, amikor mi rendeztünk országos versenyt. Pl. az 1803–1. Baromfitenyésztő szakmában 1971-ben, 1976-ban és 1981-ben. Ugyancsak a szarvasmarha-tenyésztő szakmában 1976-ban és 1982-ben.

Az 1982-es rendezés

A Guba Sándor Emlékversenyekről is sok szép eredménnyel tértünk haza. Pl. 1997-ben két első helyet hoztunk, akik elérték Kiss Péter és Kruchió Balázs. Második helyen végzett Szabó Éva. Harmadik helyezést kapott Petényi László és negyedik lett Porubcsánszki Andrea.

A Guba Sándor Országos Szakmai Verseny 1997. évi győztesei és felkészítőik

A 2001/2002-es tanévben ugyanitt Búza Zsanett a vidráról írt dolgozatával a negyedik helyen végzett.

A Szent György Napi Juhászversenyeket versenyző, felkészítő és a kísérő vendégek is minden évben izgalommal várják. A kezdetektől fogva egyéni versenyzőink és csapataink sok sikerről számolhatnak be. Itt ugyan egy régi képet látunk.

2001-ben megrendezett versenyen is öt díjat hoztunk el. Csapat II., III. hely, egyéni első és Aranybojtár díj: Moller Gyula, különdíjban részesült: Kiss Jenő, Moller Gyula, Oláh Zoltán.

1996. évi XII. Országos Juhászverseny győztes csapata, különdíjasai és a felkészítőik

Az Országos Szakmai Tanulmányi Versenyeken sokszor végeztek tanulóink az első tíz között és jutottak be felvételi nélkül a felsőoktatási intézményekbe. A teljesség igénye nélkül említünk néhány nevet: Bukovszky Dóra, Horváth Gábor, Szabó Ferenc, Zagyai Gábor... stb.

Mándoki László személyében – aki most első éves a szarvasi főiskolán – Európa-bajnok horgászunk is van.

SPORTÉLETÜNK

Egyik legjelentősebb megnyilvánulása a Mezőgazdasági Tanulók Nemzetközi Sportversenye nevű, a diákok százait megmozgató, évenként kétszer – tavasszal és ősszel – mindig más-más iskola által megrendezett esemény. Tavasszal itthon, ősszel pedig valamelyik külföldi iskolában.

1973-ban indították útjára a megye azon iskolái, akik akkor a Megyei Tanács V. B. Mezőgazdasági Osztálya irányítása alá tartoztak. Nemzetközivé 1977-től vált, amikor is Ivánka pri Dunaji is bekapcsolódott.

Egy régi, sikeres kézilabdacsapat és kapitányuk

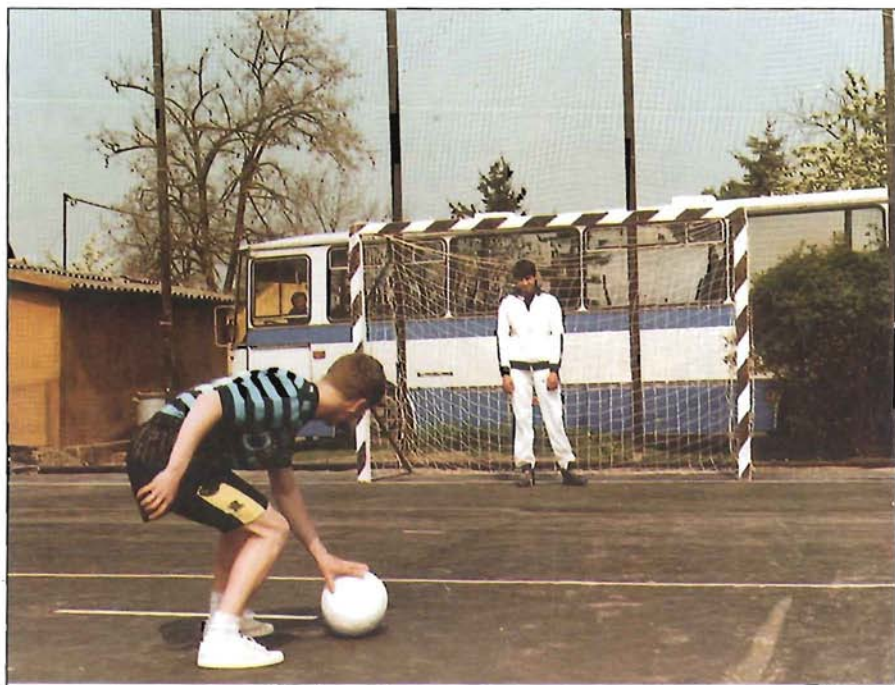

A nemzetközi sportverseny csapatai várják a megnyitót

A mezőny 1989 után újra bővült. A békési iskola egy kolozsvári iskolát hozott, a kétegyháziak Székelyudvarhelyt, mi pedig Nagyenyedet. Egy alkalommal a lengyel testvériskola is képviseltette magát.

Az ország gazdasági helyzetétől függetlenül a MEDOSZ, majd mai utódja, az Agrárokutató és Kutatási Dolgozók Szakszervezete és az Ifjúsági és Sportminisztérium – sok országos, megyei és helyi szervezet – egyetemben az önkormányzattal, támogatta és támogatja a rendezvényt. Megértve, hogy ifjúságunk testi-lelki nevelése fontosabb, mint valaha. Nem a profizmus – inkább a tömegsport kiteljesítése a cél. E versenyforma is szeretné a televízió és a számítógép elől elhozni a jelen egészségtelenül odatapadt nemzedékét. Célunk edzeni, erősíteni, versenyzésre, kitartásra nevelni, megtanítani küzdeni. E rangos eseményen túl még sok és érdekes, színvonalas verseny gazdagítja életünket: a házi és területi atlétikai bajnokságok, a Karácsony-kupa, a kollégiumi házi bajnokság – vidéken a Móra Kupa – a 24 órás foci, helyi csapatokkal.

Csóra Misi biztosan berúgja

Sorolhatnánk a különböző alkalmakhoz kötött versenyeket: pl. a Millenniumi kupa vagy az október 23-i dátumhoz kötött emlékfutás, gyalog- és kerékpártúrák. Néhány télen már sikerült sítábort is szerveznünk a szlovákiai kapcsolatok révén. Nyilván a felsoroltakat még bővíthetjük, azaz a jövőben is lesz feladat bőven. A mi diákjaink, fiataljaink lesznek általa egészségesebbek, edzettebbek.

LEGJELENTŐSEBB AMATŐR CSOPORTUNK, A KOMÉDIÁS KÖR

1991 őszén két pedagógus és egy tucat középiskolás elhatározta, hogy saját épülésükre és szórakoztatásukra alakítanak egy diákszínjászó társulatot. A legkönnyebben a névadás ment: **Komédiás Kör** címen próbálni kezdték Petőfi Sándor: *A helység kalapácsa* fergeteges humorú víg-eposzát. Ekkortájt hirdetett a Köznevelésben a „Szakmunkástanulókért” Kulturális Egyesület (SZAKE) Egerben egy országos diákszínjászó fesztivált. Rövid tanakodás után úgy döntöttek, hogy „megmérettetnek” az ide benevezett 19 színi csapattal. Ezüst minősítés lett a produkcióból. Önbizalmuk ezzel megnövekedett, és a ragyogó Petőfi-komédiát bemutatták Erdélyben: Nagyenyeden, Magyarlapádon és Torockón. Az 1992-es sikeres tavaszi turnézás után az 1993-as budapesti SZAKE-fesztiválon Karinthy Frigyes: *Tanár úr, kérem* zenés feldolgozás nem aratott osztatlan sikert a bölcs zsűrinél, de a közönség jól szórakozott. A nem túl mély hullámvölgyből kikecmeregve a Komédiás Kör elvállalta Gyomaendrődön az országos SZAKE diákszínjászó találkozó megrendezését 1994 tavaszán. *Kocsonya Mihály házasságá*-ról szóló bohózat (szerzője ismeretlen, pálos rendi szerzetes) előadás arany minősítésben részesült. Hainfart Lilla lett a fesztivál legjobb női szereplője, sőt a legjobb rendezés díja is itthon maradt. A SZAKE-vezetőség beleegyezett abba is, hogy Gyomaendrődön nyaranta megrendezze az országos diákszínjászó tábort.

1995-ben Esztergom adott színteret a diákszínjászók versengésének. Itt szó szoros értelemben taroltak a Hármaskörös-parti kisváros ifjú „színészei”. Gyémánt fokozattal honorálta a szakma Görgey Gábor: *Komámasszony, hol a stukker?* komédiájának előadását. Hainfart Lilla ismét megkapta a legjobb női szereplő díját, a legjobb férfi szereplő cím-

mel jutalmazták Véha Zoltánt. A legjobb rendezés különdíját is a Komédiás Kör kapta.

A többszörösen díjnyertes előadást Budapesten, a Pinceszínházban is nagy sikerrel játszották. 1996 a megtorpanás éve volt, az ászok (Lilla és Zoltán) egy évre „eltávoztak”. Így az új tagokkal „feltöltött” társaság a mezőtúri SZAKE fesztiválról „csak” ezüst minősítéssel tért haza. (A versenytárgy Ridég Sándor: *Indul a bakterház* vígjátéka volt.) A következő esztendőben visszatértek a tékozlók. A mosonmagyaróvári diákszínház találaton Peter Turrini: *Patkányvadászat* tragikomédiájával az arany minősítések számát növelték. Ugyanitt a Kör még egy fellépéssel lepte meg a közönséget. Schwajda György *Himnuszá*-val. Ez is aranyat ért! A különdíjakat is ismét bekaszírozták. (Az osztrák szerző műve meghívást kapott az 1997-es ODE veszprémi döntőjébe.) A Schwajda-művet 1997 őszén két alkalommal bemutatták Aradon, a magyar és a román drámapedagógusok szakmai találkozásán.

A Turrini-művet, amely magyarországi ősbemutató volt, a Pinceszínházban szintén előadták. A KLTE-n 1997 áprilisában az „Egyetemi Napok” rendezvénysorozatán 250 egyetemista is megtapsolta a *Patkányvadászat*-ot.

1998-ban Pakson a Komédiás Kör Kornis Mihály *Körmagyar*-jával versenyzett. A zsűri egyöntetű megállapítása az volt, hogy ez „**már igazi színház**”. Meg is kérdezték, miért nincs Gyomaendrődön állandó színi társulat. Ezzel a darabbal léptek fel a XVI. Horváth János Nemzetközi és Nemzeti Amatőr Fesztiválon, Kazincbarcikán.

1999-ben újból Gyomaendrődön került sor a SZAKE fesztiválra.

Minden díjat, amit lehetett, megnyertek. J. Hasek: *Svejk* című csodás komédiája és R. Athayde: *Margarida asszony drámája* arany minősítést kapott. A két színdarab két főszereplője: Nedró György és Balázs Andrea a legjobb férfi, ill. női szereplő díját kapta. A legjobb rendezői díj Hajdú Lászlónak jutott.

A francia monodrámát meghívták az Országos Diákszínház Találkozó döntőjébe, Veszprémbe, ahol elnyerte a „legjobb női alakítás” díját Balázs Andrea.

A Komédiás Kör próbáját két Kossuth-díjas művész is meglátogatta, Kállai Ferenc, Gyomaendrőd díszpolgára és Bacsó Péter filmrendező

Balázs Andrea jelenleg a W. Shakespeare Színiakadémia hallgatója, Hűvösvölgyi Ildikó művésznő osztályában. 2000 márciusában a Millennium jegyében rendezte meg ORSZÁGOS DIÁKSZÍNJÁTSZÓ FESZTIVÁLJÁT a SZAKE. A Komédiás Kör Gyurkó László: *Megy a gyűrű* című produkciójával arany minősítést, a fesztivál fődíját, a legszórakoztatóbb előadás díját, valamint a legjobb női alakítás díját Homoki Anna (K. K.) „zsebelhette” be.

A Millenniumi Kormánybiztos Hivatal által kiírt pályázaton nyert összegből Ilyés Gyula: *Az ünnepekt* című drámáját a városi ünnepi zászlóatadás alkalmával mutatták be először. Ezután a Felvidéken, Losoncon a Kármán József Színház vendégeként, majd Kovácsován adták elő a történelmi színművet.

A *Megy a gyűrű* tragikomédiát a Gyulai Várszínházban telt ház előtt játszották.

2001-ben a szakképző iskolák országos fesztiválját Békéscsabán rendezték, 17 csoport részvételével. A Kör Schwajda György: *A rátóti*

legényanya című komédiájával arany minősítésben részesült. És a legjobb női főszereplő díját újfent Homoki Anna nyerte el! A sikeres darabbal megismerkedett Köröstarcsa, Mezőberény, Gyula (Várszínház), Békéscsaba, Mezőtúr érdeklődő közönsége, illetve a szlovákiai magyarok Losoncon, Kovácsfaluban. Az elmúlt években az árvízkárosultak javára két ízben jótékonyági előadást is szerveztek, amelyek bevételeit a Vöröskereszt gyomaendrődi szervezete továbbította a rászorulóknak. 2001-ben nyolcadik alkalommal a Komédiás Kör szervezésében az Országos Diákszínjátszó Tábor 32 fővel teljesítette küldetését.

A 10 esztendeje működő öntevékeny amatőr művészeti csoport közel 500 diák számára nyújtotta a színjáték, az előadó-művészet sokoldalú, de nehéz világát.

A megalakulásuk óta évente gazdagítják a város országos hírnevét, nimbuszát, ezért a „Gyomaendrődért emlékplakett” kitüntetés a diákszínjátszók 2001. október 23-án meg is kapták.

A Kör vezetője: Hajdú László.

Balázs Andrea a Kör néhány tagjával

Az iskola kapcsolatrendszere

ISKOLAI KAPCSOLAT

A hazai és részben a külföldi iskolákkal a szakmaiság – később az azonos név köt össze bennünket – fenntartótól függetlenül. Erre már a nemzetközi sportversenyekről való részben tettünk említést. Különösen jó barátságba kerültünk a megyeiekkel – közülük is a békésiekkel. A távolabbi régiókból a Tolna megyei Lengyel községben működő intézmény lett jó barátunk.

A külföldiek közül a mai Szlovákia vezet. (A kezdetekkor még Csehszlovákia volt.)

Ivanka pri Dunaji, Viničky, Liptószentmiklós. Az elsővel különösen intenzívvé vált az együttműködés sportversenyek, cseregyakorlatok, felnőtt csereüdültetések formájában.

A Viničky testvériskola látképe

A fenti iskola esetében a felnőttek kapcsolata érlelődött az idők során családi barátságokká. Biztos, hogy ebben nem csak a náluk termő jó boroknak van szerepe.

Liptószentmiklóssal még fiatal az együttműködésünk.

Czerniczhów – a legrégebb lengyel mezőgazdasági iskola is partnerünk. Ők szinte minden nyáron ellátogatnak hozzánk egy-egy felnőtt csoporttal.

A Bethlen név felvételével a debreceni Bethlen Gábor Közgazdasági és Postaforgalmi Szakközépiskolával és a nagyenyedi Bethlen Kollégiummal alakult ki jelentős együttműködés.

A háromszáz évvel idősebb testvér épülete Nagyenyed főterén

Az enyedi kapcsolatot erősíti a már korábban említett testvérvárosi kapcsolat is.

Bethlen Gábor mellszobra – Gyomaendrőd
ajándéka az ősi kollégium udvarán

Már a kezdet kezdetén kapcsolatba kerültünk a Liège városában működő kertészeti iskolával. Odalátogatásunkról az alábbi kép beszél.

A Liège-i városházán is fogadták delegációnt

Az elmúlt 5 év meghozta a nyitást Nyugat felé is. A Leonardo-program kapcsán a franciaországi Macon-Davayé város iskoláját ismertük meg.

A francia iskola távlati képe

A Wieselburg-i iskolával a Gazdakörök Országos Elnöksége segített az együttműködés kialakításában. Bár még csak két éve tudunk egymásról, kölcsönös látogatások és cseregyakorlatok már többször voltak.

SZAKMAI KAPCSOLATOK

Iskolánk szaktanárainak és tanulóinak a rendszerváltást megelőzően is volt lehetőségük nemzetközi kapcsolatok létesítésére, külföldi tapasztalatok szerzésére – természetesen a volt szocialista országok területén (Csehszlovákia, Lengyelország, NDK, Románia).

Az 1990-es évektől kezdődően már Nyugat-Európa felé is nyitva állt a kapu azok számára, akik akarták és merték az újszerűséget megismerni és vállalkoztak arra, hogy tapasztalataikat összevetik a hazai gyakorlattal és alkalmazzák őket. Először Ausztria felé tájékoztunk, mivel tudtuk, hogy az osztrák továbbképző központok jól szervezettek, a területi – fejlesztési elképzelésekkel, a mezőgazdasági termeléssel összehangoltan oldják meg a térségükben élők szakmai és általános tudásának gyarapítását.

Egy burgenlandi gazda udvarán

AZ ÚJABB ÁLLOMÁS: FRANCIAORSZÁG

Magyar–francia szakképzési együttműködés

Változó helyzetű szakmák kvalifikációjának meghatározása

„Bár a francia–magyar kulturális együttműködés rendkívül gazdag múltra tekint vissza, s a gazdaság terén öröndetesen fejlődnek kapcsolataink, mégis a szakképzés területén jelentős változást talán éppen ez a projekt indította el.

A francia–magyar szakképzési együttműködés, melyet FRAMA-SZEK néven ismert meg a szűkebb szakmai közvélemény, alapvetően a kvalifikáció fejlődésével, a változó helyzetű szakmák minősítésének kérdéseivel foglalkozik.

A magyar gazdaságban az elmúlt években rendkívüli változások zajlottak. A tulajdonviszonyok átalakulása, a gazdaság és a piaci együttműködés nemzetközi jellegének az erősödése, valamint a kis- és középvállalkozások robbanásszerű térhódítása a szakmai kvalifikációk tartalmára is jelentős hatást gyakorolt.

Bár a probléma rendkívül általános és az adott projekt a mezőgazdasági szakképesítések kulcselemének tekinthető gazdaképzés problémájával foglalkozik, mégis az alkalmazott módszertani megközelítést, s nem utolsósorban a projektekhez kapcsolódó továbbképzést szemlélve egy olyan akciókutatás bontakozott ki, amely a szakképzési rendszer korszakos átalakulásához szorosán kapcsolható.

Egy minden elemében mozgó rendszer minőségét kell úgy meghatározni, hogy ez a minőség a képzés szempontjából konkrét tartalommal, programmal, oktatással alakítható legyen.”

A fenti gondolatokat Benedek András helyettes államtitkár, a Magyar Szakképzési Társaság elnöke írta bevezetőjében a *Modell a szakképzés tervezéséhez* című könyvben, amely a francia és magyar szakértők, valamint öt magyar iskola munkaközösségének közös – 4 éves – munkáját ismerteti. (Az öt iskola egyike a gyomaendrődi Bethlen Gábor Szakképző Iskola és Kollégium volt.)

Továbbképzésen a FRAMASZEK program keretében, Franciaországban

A Leonardo-programba pályázat útján kerültünk be.

Európai képzési modell Gyomaendrődön?

Európai modellé váló kecskete-nyésztői képzés kidolgozásán dolgoznak a gyomaendrői Bethlen Gábor Szakképző Iskola tanárai, ezzel párhuzamosan kecske mintafarmot kívánnak létrehozni – tudhattuk meg kedden Gyomaendrődön a városházán, amikor dr. Dávid Imre polgármester fogadta – Gubucz József iskolaigazgató és Davidovics László tanár, referensmenedzser kíséretében – Ricard Pares, a barcelonai egyetem állategészségügyi tanszékének tanárát, Héléne Duelos EU-szak- tanácsadót és Ivan Guironnet-t, a franciaországi Carmejainben lévő sajtközpon- t szaktanácsadóját.

Gubucz József kifejtette: a képzést a Leonardo da Vinci-program keretében tervezik spanyol, francia, olasz és esetleg egyéb iskolák bevonásával. A képzés magába foglalná a nappali, illetve a gazdaképzést, valamint a már dolgozó gazdák átképzését is. Az így kidolgozott program olyan modellé vál-

na, amelyet Európában, sőt azon túl is – egészében vagy részben – használhatnának mint bevált programot. Ennek kidolgozására novemberig pályázatot nyújtanak be az unióhoz.

Az igazgató szólt arról, hogy ezzel párhuzamosan dolgoznak a kecske mintafarm megvalósításán, ezt saját erőből, valamint a területfejlesztési alap, a szaktárca, az Európai Unió támogatásával, illetve francia segítséggel kívánják felépíteni. A mintafarm olyan gaz-

daságot modellezne, amelyet egy család el tud látni és meg is tud bé- lőle élni. Nemcsak az állat tartását, tenyésztését mutatná be, hanem a tej feldolgozását, azaz a sajt készí- tését is. Hiszen az unióban a gazdák a piac szereplői. Ez a mintafarm szolgálja majd az oktatást, a be- mutatást és a szaktanácsadást is. Az iskola ez évben szerzi be az ál- latokat, jövőre valósítják meg a feldolgozót, és – a tervek szerint – két év múlva már kecskesajtot is elő tudnak állítani. **M. L.**

A vendégek balról jobbra: Ricard Pares, Ivan Guironnet és Héléne Duelos

FAZEKAS FERENC FELVÉTELE

A Leonardo-program kezdetéről

KAPCSOLATOK A KÜLÖNBÖZŐ SZAKMAI SZERVEZETEKSEL

Iskolánk már a 90-es évek elején feladatul tűzte ki, hogy – azon kívül, hogy a város életében nagyobb szerepet vállal, mint egy átlag iskola – a területen szakmai kisugárzó tevékenységet is kíván folytatni. Tanfolyamokat, átképzéseket, szaktanácsadást végezni. Ennek érdekében a megyében működő szakmai szervezetekkel igyekezett kiépíteni a kapcsolatát. Az Agrárkamarával, a Gazdakörök Megyei Szervezetével, a Megyei Földművelésügyi Hivatallal, helyben is a gazdakörökkel, a Kertbarátok Körével, a falugazdással. Mint az idő bebizonyította, elképzelésünk helyes volt, mert a fent említettekkel ez mind sikerült. A Gazdakörök Országos Elnökségének és Megyei Vezetőségének is tagja iskolánk igazgatója, így természetszerű, hogy az országos vezetőség többször iskolánkba hozza a megyei és országos tanácskozásokat, illetve megtisztel bennünket.

A Gazdakörök Országos Vezetősége iskolánkban

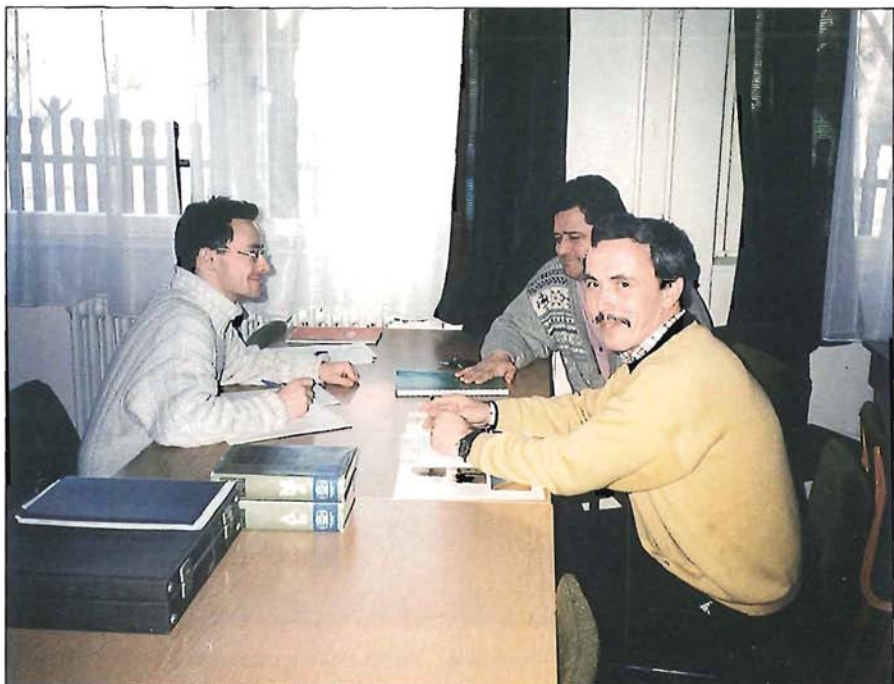
A legifjabb generáció a helyi Kertbarátok Köre kiállításán, iskolánk standja előtt

HATÁRON TÚLI DIÁKOK NÁLUNK – TANULÓINK KÜLFÖLDÖN

Az iskola mellett működő Bethlen Alapítvány Alapító okiratában felvállalta a gyakorlati oktatás fejlesztését, segítését, és a határainkon túl élő magyarokkal való kapcsolattartást és a lehetőségeinkhez mérten segítségüket is. Ennek jegyében az 1996/97-es tanévre 55 erdélyi és kárpátaljai magyar diákot iskoláztunk be. Az azóta eltelt 6 esztendő alatt többen már szakmát szereztek, leérettségiztek, vagy felsőoktatási intézményben folytatják tanulmányaikat. Számukra nemcsak a képzést kellett biztosítani, hanem pótolni kellett a családot, az otthon hagyott közösséget. A hétvégeken közülük nagyon sokan munkát vállaltak – ebben nagy segítségükre volt a Kner Nyomda Rt., amit nevükben e helyen is megköszönünk. Amikor idejük engedte, különböző programokat szerveztünk számukra, hogy jobban megismerjék az anyaországot. Az alábbi kép egy ilyen kirándulás bizonyítéka.

Erdélyi és kárpátaljai tanulók az Országház előtt

Antony iskolánk igazgatójával és a tolmácsolást végző Davidovics Lászlóval

Nemcsak határon túli magyarokat, hanem idegen ajkúakat is fogadtunk már gyakorlatra. Ennek legérdekesebb egyénisége egy francia egyetemista volt, aki fél esztendő teltével nálunk gyakorlaton, ezzel zárta tanulmányait.

A dán mezőgazdasági iskolák bentlakásos intézmények, a tanuló a mezőgazdasági iskola költségeit maga fedezi, mert az egyetemi hallgatókhoz hasonlóan fizetést kap.

Az új ismeretek elsajátítása nem ér véget az iskolai bizonyítvány megszerzésével, hanem néhány, a gyakorlatban eltelt év után a gazdának ismételtlen szüksége lesz arra, hogy tudását szinten tartsa. A tanácsadók természetesen közvetítik neki az új eredményeket, de bizonyos időközök elteltével nagy előnyei lehetnek egy mélyreható továbbképzésnek.

A dániai tapasztalat azt mutatja, hogy a jól képzett gazdák, akik uralják és vezetik gazdaságukat és felelősséget éreznek helyzetükért, jól működő ágazatot hoztak létre. Nagy felelősséget éreznek a társadalom egészéért is. Az államnak ezért előnyös beruházás, ha jó szakmai képzésnek és a tanácsadó rendszernek pénzügyi támogatást nyújt.

A legelső gyakorlatozónk egyike – Kun Béla – ebben a dán gazdaságban töltötte gyakorlati idejét

A dán gazdáknál farmgyakorlaton részt vevő tanulóink képzése gazdáknak 50 ezer dán koronába kerül. Nekik ez mégis megéri, mert növeli cégük, vállalkozásuk presztízsét, tekintélyét, hiszen nem mindenki vállalhat szakmai gyakorlatos gyerekeket.

Akkreditáltatni kell magukat, így két dolgot tudnak bizonyítani: egyrészt olyan tőkeerővel rendelkeznek, hogy a ráfordítást megengedhetik, másrészt nyilvánossá válik szakmai reputációjuk, melyek alapján fogadhatnak szakmai gyakorlatra diákokat.

Azt hiszem, nálunk is azt kellene elérni, hogy így tekintsenek az utánpótlásképzésre, a jövő szakembereire, s hogy ez presztízskérdéssé váljon a magyar gazdák, vállalkozók gyakorlatában is.

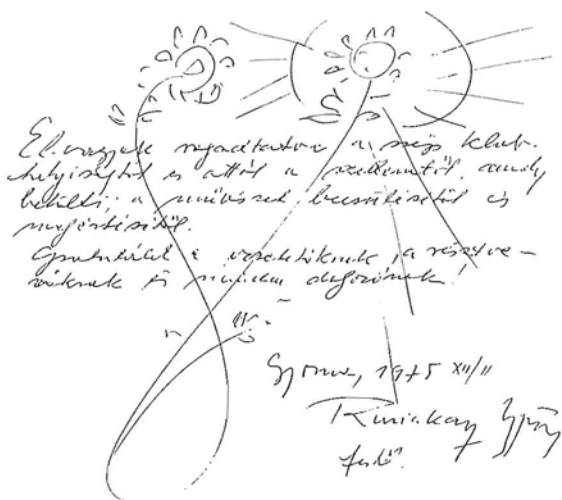

Gubucz József igazgató a Dániában gyakorlatozó diákok látogatása közben egy sertés-tenyésztő gazdaságot is meglátogatott

AZ ISKOLA ÉS A MŰVÉSZETEK

Életünk bármely területét is nézzük a kezdetektől napjainkig, mindig a sokoldalúság, mozgékonyság, a minden irányba való nyitottság a jellemző. A pedagógia tudománya által meghatározott nevelési területek egyike a művészeti, esztétikai nevelés. A sok-sok hátránnyal, hiányossággal hozzánk érkező tanulók esetében erre különösen nagy szükség van. Fejleszteni a szépérzéküket, megtanítani őket az értékes és értéktelen (giccs) között különbséget tenni, az esetleg nem értett alkotásokat is elfogadni, megbecsülni.

E célok elérésének sok színtere lehetséges. Lehetett korábban tantárgyi keretben (irodalom, történelem) beépítve. Ma már külön tantárgy segíti ezt a 9–10. osztályban. A művészeti nevelés megvalósulhat kiállítás-látogatásokkal, kollégiumi csoportfoglalkozásokon, vagy úgy, hogy egy-egy kiállítást behozunk az iskolába. Erre nagyon jó példa az 1974. évi pince-klub avató, ahol Ruzicskay Györgynek – a biofestészet világhírű képviselőjének – volt kiállítása.

Ruzicskay György szarvasi festőművész „bejegyzése” a klubavató kiállítás vendégkönyvébe

Később az új tanügyi folyosóján úgynevezett Folyosó Galériát hoztunk létre. Ott jelenleg szakmai fotók láthatók. Itt is több helyi és vidéki művésznek volt kiállítása. Pl. Corini Margit, dr. Frankó Károly, Uhrin Pál, a Katona József Képzőművész Köre...

Az 1991-es év e területen megerősítést jelentett. 1991. július 25-től augusztus 7-ig Csuta György békési festőművész szakmai felügyelete alatt megrendeztük az I. Gyomaendrődi Nemzetközi Művésztábort. Azóta ez minden nyáron nagyon várt és visszatérő esemény.

A III. Gyomaendrődi Nemzetközi Művésztábor résztvevői

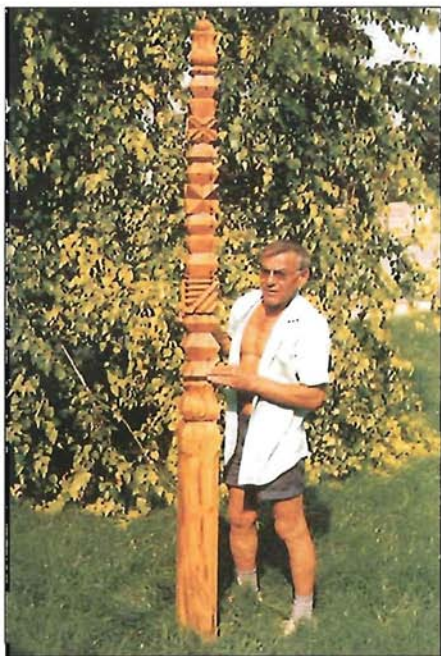
Ez az időpont többnyire egybeesik a lengyel vendégcsoport üdülésével és tanulóink nyári gyakorlatával. Nagyszerű dolog látni, amikor a fiatalok felszabadultan járkálnak, nézegetnek és kérdegetnek az alkotóktól. A művészek pedig le-leültetik őket, hogy próbálkozzanak. Napjainkban a tábor népszerűsége odáig fejlődött, hogy az utcáról is betérnek érdeklődők, nézelődők. Az itt született alkotások környezetünket – külsőt és belsőt – gazdagítják.

Az eredeti időpont azóta is megmaradt, mindig július utolsó és augusztus első hete. Az is hagyománnyá vált, hogy a táborzáró mindig

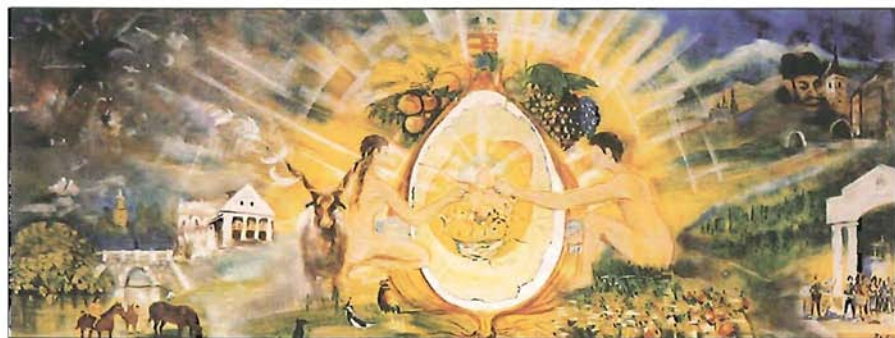
Erdősi István Pop-farmján törté-
nik. Szponzorálását ezúton is kö-
szönjük.

A művészi színvonal megtar-
tása és emelése érdekében a tábor
meghívásos rendszerű. Ugyan-
akkor felvállaltuk az ifjú tehet-
ségek gondozását is. Ha váro-
sunkból valamelyik középisko-
lából valaki részt vesz a megyei
rajz tantárgyi versenyen, őt auto-
matikusan meghívjuk. Ilyenek
voltak pl. Erdei Gábor, Nótári
Krisztina. A Gyomai Őszi Tár-
latról – amit a Katona József Mű-
velődési Központ szervez – az
ottani zsűri minden évben küld
egy résztvevőt. Pl. Szakál Sán-
dor, B. Molnár Zsuzsa. A Vi-
dovszky Galéria – azaz a városi
képtár – rendezi a településen
tanuló diákoknak a városi rajz-
versenyt. Az ottani győztes is
táborlakó lehet.

Csuta György művész úr az idők során átadta a tábor művészeti
vezetését Pataj Pál dr. békéscsabai művésznek.

A kész kopjafa és alkotója: Ferencz
Károly, nagyenyedi fafaragó művész

Pataj Pál dr. – táborvezető – a VIII. tábor ideje alatt készítette ajándékként a fenti freskót

A visszatérő alapító tagokon kívül mindig feltűnik egy-egy új arc, amelyet a jó hangulatú tábori közösség szívesen fogad – jöjjön az a világ bármely pontjáról. Eddig a hazaiakon kívül Ausztriából, Bulgáriából, Hollandiából, Izraelből, Kínából, Romániából és Törökországból voltak alkotók nálunk. A 2002 nyarán rendezendő táborban lehetséges, hogy Indiából, Japánból és Mexikóból is lesznek résztvevők.

A testvérvárosi kapcsolat megnyilvánulásának egy láncszeme a Nagyenyeden működő Inter Art Alapítvány ottani tábora, mely időben mindig a miénk után dolgozik. Vezetőjük, Balogh István művész úr nálunk is alapító tag.

Trojan Marian József (jobb szélen) Magyarországon élő lengyel művész – a tábor alapító tagja – 50 alkotását adományozta iskolánknak abból az alkalomból, hogy megalakítottuk a Lengyel–Magyar Baráti Társaság Gyomaendrődi Szervezetét. A fotó az e képekből rendezett kiállítás megnyitóján készült

A SAJTFESZTIVÁL RÓL

Az iskola falain és a város határain túlmutató rendezvény. A mostani évben közvetlenül az iskolai ünnepség után rendezett IV. Sajt- és Túrófesztivál, valamint a Fúvószenekarok és Mazsorettcsoportok II. Gyomaendrődi Találkozója.

Az elsőnek a szakmaiság területén van jelentősége, a második – gazdagítva, dúsítva az elsőt – a látványt, a szórakoztatást szolgálja. Ugyanakkor a részt vevő csoportok számára fellépési, bemutatkozási lehetőséget is biztosít.

A több lábon állás, a sajt arculat kialakítása, hírünknek a világban való terjesztése, a tovább tanulni vágyó fiatalok számára intézményünk vonzóbbá tétele – mind-mind indokolta, hogy már korábban is különböző rendezvényekkel próbálkozunk. Ennek jegyében zajlottak – még csak az iskola udvarán – az ún. Bethlen-napok eseményei, ahová dr. gróf Bethlen István országgyűlési képviselőt is meghívtuk 1992-ben.

Újabb próbálkozás volt részünkről az országos VITA AGRICOLAE rendezvénysorozatba való bekapcsolódás. Ezt már kivittük a Városi Sportcsarnokba és környékére.

Öt sikeres rendezvény után – ahol kapcsolódóan országos tekintélyű szakemberek részvételével mindig volt szakmai program is (tudományos előadás, fórum stb.) – új formát kerestünk. Ez lett a sajt- és túrófesztivál.

A 1998. évi VITA AGRICOLAE-t dr. Nagy Frigyes földművelésügyi miniszter nyitotta meg.

A képen dr. Dávid Imre polgármester és Gubucz József igazgató társaságában

A látogatók egy csoportja kóstolgat

Az, hogy Gyomaendrőd ezt a fesztivált – és ilyen tartalommal rendezi – nem véletlen. A térségben nagy hagyományai vannak juh, szarvasmarha- és kecsketenyésztésnek, és a belőlük házilagosan előállított termékeknek. A hagyományok ébresztésén túl az e hagyományokhoz való visszatérés gazdasági megerősödést is jelenthet az arra vállalkozóknak.

A kiállítók által bemutatott termékek – legyen az sajt, túró, vagy a történelmi borvidékek nedűje – mind-mind megannyi élményt adó forrás. A fesztiválnak több célja is van. Az első a szakmai, gasztronómiai. Megismertetni a ma emberével a hagyományos táplálkozás ízeit – megmutatni az egészségesebb táplálkozás lehetőségeit. Az itt bemutatott termékek megfelelnek a biotermesztés követelményeinek is.

A fesztivál második célja, hogy a kiállítók egymás között is kicserélhessék tapasztalataikat. A fogyasztók hasznára, gazdagítva egymás szakmai tudását. Kapcsolatokat építhetnek ki a termelő és a kereskedelem között – de közvetlenül a fogyasztóval is.

A sajtókóstolás után a nemes, táj jellegű borok is rendelkezésre állnak

Harmadik nagyon fontos cél a településünk ismertebbé tétele, értékeinek megismertetése az ide látogatóval. Úgy fogadni a kedves idegent, hogy érezze jól magát, és legközelebb már ismerősként jöjjön vissza – hozzon magával másokat is. Pihenni, a romlatlan természetben regenerálódni nálunk még igazán lehet.

Jövönkről

*„Soha ne feledd, mából lesz a hónap
a hónapból a jövő.
Használd fel a múlt,
hogy boldogabb legyen a jövő!”
(Eötvös József)*

Minden polgári társadalomban a felemelkedés legjárhatóbb útja a korszerű oktatás – tanulás – képzés, a piacképes tudás elsajátítása. Európa küszöbén kis országként alapvető célunk, hogy a kontinensen mi rendelkezünk a legjobban képzett munkaerővel. Ez javíthatja érdemben leginkább az európai munkamegosztásban elfoglalandó helyünket.

Stratégiai kérdés tehát az oktatás és benne a szakoktatás, ahogyan manapság emlegetjük: a humán erőforrás fejlesztése.

A fiataljaink testi és lelki egészsége a jövő generációját, s így a nemzet egészségét érintő kérdéskör. A tapasztalatok azt mutatják, hogy e tekintetben is számos problémával kell szembe néznie korunk pedagógusának.

A társadalom joggal várja el, hogy legalább azok a szakképző iskolák, ahol a pályaorientáció még a NAT előtt is fontos terület volt, nagyobb gondot fordítsanak az élet-program, karrier-terv, életút-terv tanulmányozására, a reális tervezés beemelésére a tanulók gondolkodásába, önmagukról alkotott távlati elképzeléseikbe.

Az új évezredben még erőteljesebb az igény a gazdasági-társadalmi fejlesztést elősegítő tényezők, mint pl. a humán erőforrás hosszú távra szóló, tudatos fejlesztésére.

Ennek egyik fontos eleme az életpálya építése, a pályaválasztás, a pályaorientáció, a szakmai orientáció. A harmadik évezred kezdetén ezeknek a fogalmaknak és folyamatoknak újraelmzése és újragondolása is időszerű.

A folyamatos tanulás potenciálisan hozzájárul a társadalmi, gazdasági fejlődéshez, az alapkultúra magasabb szintre emeléséhez. Képessé teszi az állampolgárokat arra, hogy kreatívan tervezzék saját sorsukat.

2001 szeptemberétől a kerettantervek bevezetésre kerülésével beépültek azok a fejlesztő célú problémakezelési módok és képzési tartalmak is, amelyek „a magyar társadalom demokratikus létformájából,

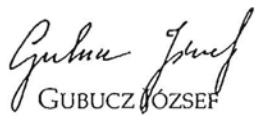
Magyarország jövődei európai integrációs folyamatából, a közép- és felsőfokú iskolázás kiterjedéséből, az egész életen át tartó tanulás igényéből adódnak”.

Az Európai Unió elvárások szerint is a pályaválasztást és a pályatervezést tudatosá kell tenni. Az EU-tagországok statisztikai adatai is jelzik azt az irányt, hogy a tanultabbak kisebb százaléka kerül ki a munkaerőpiacról.

Az egyén számára a jövő a kompetenciákon alapuló folyamatos, egész életen át tartó tanulás.

Olyan pedagógiai és szakmai programot kell kidolgoznunk, amely hosszú távra jó alapot biztosít ahhoz, hogy iskolánk nevelőtestülete egységes szellemű, azonos cél érdekében cselekvő szakmai-pedagógiai munkát tudjon végezni a rábízott tanulók nevelése, képzése során, hogy azok lakhelyüket, szülőföldjüket, hazájukat szerető, azt segíteni, gyarapítani tudó állampolgárokká váljanak. Tudjanak áldozatokat is vállalni. Ne riasszák el őket az esetleges nehézségek. Itt akarjanak boldogulni...

Végezetül Veres Péter sorait ajánlom minden olvasónak.

GUBUCZ JÓZSEF
igazgató

VERES PÉTER
HA NEM LEHETTÉL SZÁLFA

Kapaszkodj meg ebbe a földbe erősen, magyarom,
Ha nem lehettél szálfa, legyél hát cserje, vagy legyél csak gyom.

Nézd a tarackot,
Nem árthat annak se aszály, se árvíz, se fagy, se tűz,
Hiába perzselik azt fönt, s hiába vagdalják alant.
Tavasszal nem mozdul, azt hinnéd, kihalt,
Pedig azalatt, ott lenn a mélyben ágakat ereszt,
Acélhegyű gyökereivel bejárja a sívó homokot, a zörgő kavicsot;
A sovány agyagot éppúgy, mint a buja televényt,
Szorgosan furkál, terjed, telepít,
S mire a tavasz virágzó füvei száraz avarrá válnak,
Ő vígan zöldel újra, s buja sűrűségét felmutatja a nyárnak.
Vagy nézd a perjét,
Hiába fordítja ki az eke, hiába tépi szét a
Kegyetlen borona,
Ahova kerül, ottragad, gyökerei mindjárt új szálakat eresztnek,
Lekötnek, tanyát vernek,
S holnap a gazda szemébe nevetnek.
Ez a föld itt a tiéd, tartsad hát erősen, magyarom,
Ha nem lehettél benne szálfa, legyél hát cserje, vagy legyél csak gyom.
Nézd csak a tippant,
A szikes puszták apró bokrait.
Nyár végén kiégnek,
S még torsaikat is porrá veri ezernyi birkaláb.
Tavasszal mégis kibújnak,
S pici magvakkal telt zászlóikat vígan lengetik a sovány pusztai szelek.
Vagy nézd a szíksalátát,
A lekaszált rét ájult füvei közül kiugrik hirtelen,
S ehetetlen kórójának öröklila virágával
Fenntartja az életet a halott mezők felett.

Nézd a töviseket is:

A gyengénszúrót, a cigánymogyorót,

A gelicetövist és az ördögszekeret.

Nézd a messzire virító bogáncsot s a ravaszul lapuló királydinnyét.

Hiába irtja ezeket csőszök, kerülők serege,

Hiába röpködnek ellenük az írott parancsok,

Nem engednek, újra és ezerszer újra visszajönnek

– és szúrnak, mert egyebet nem tehetnek.

Szúrj hát te is, de ne engedd ezt a földet, magyarom,

Ha nem lehetsz már benne szálfá, legyél hát cserje vagy legyél csak gyom.

S hogyha nem élhetsz magadnak,

Virágod legyen mérges, mint a kutyatej,

Ágaid legyenek tüskések, mint a vadrózsa,

Legyenek görbék, mint a galagonya,

Gyümölcsöd legyen fanyar, mint a vadkökény,

Vagy legyen keserű, mint a farkasalma,

Csak bőven termő bamba diófája ne legyél senkinek.

Ez a föld a tiéd, tartsd meg hát magadnak, magyarom,

Ha nem lehetsz már benne szálfá, legyél cserje, vagy legyél csak gyom.

A múltat idéző fotók

MEZŐGAZDASÁGI-ÉS ÉLELMISZERIPARI SZAK- MUNKÁSKEPZŐ INTÉZET

A-B

C

D

**79 -
- 82**

**TALÁLKOZUNK
87-BEN**

BETHLEN GÁBOR MEZŐGAZDASÁGI SZK.I.

1992-

96

Istentisztelet a szoboravatás alkalmából

A Bethlen-szobrot Tőkés László avatta fel

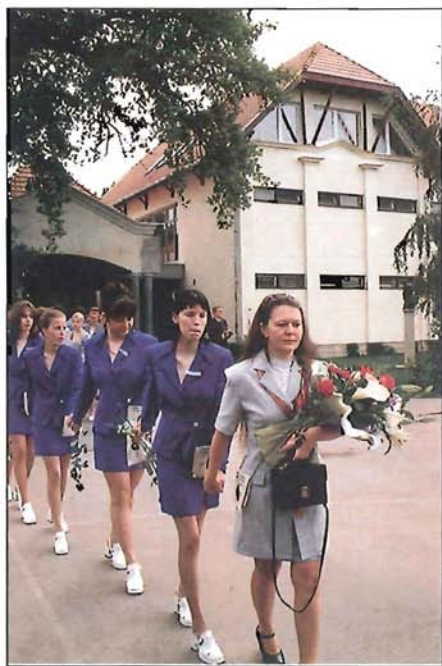
A haranglábat Szelekovszky László megyei természetvédelmi felügyelő adományozta iskolánknak 1993-ban. A rajta lévő kis harang egy tanyai iskola harangja volt. Felirata: Jézusom végórámban segítj meg. Öntötte: Hornung József Pesten, 1845

Az iskola támogatóinak egy csoportja

Ballagók I.

Ballagók II.

A felújított Fő úti kollégium

Az átalakításban a régi diákjainkhoz hasonlóan, a maiak is segítenek

Készült a Gyomai Kner Nyomda Rt.ben,
a nyomda alapításának 120. esztendejében
Felelős vezető: Papp Lajos vezérigazgató
Telefon: 60/386-211